

В СВОЇЙ ХАТІ - СВОЯ ПРАВДА?..

ПІСНІ СЕВАСТОПОЛЬСЬКИХ ПОЛІТИКІВ ПЕРЕД МОСКОВСЬКИМ ГОСТЕМ

Особливою ознакою цих виборів є чимала кількість проросійських націоналістичних партій, які висунули своїх кандидатів до місцевих рад у Севастополі. Це видно і на бігбордах, і в дармових агітках, і на телебаченні.

Переді мною автобіографія Олександра Ковшаря, надрукована в унікальній передвиборчій брошурі від Будинку Москви в Севастополі. У ній він, будучи висунутий партією «Російський блок», навмисне приховав той факт, що він є пенсіонером Міністерства оборони України. Ми знаємо про існування таких недолугих угод між Україною і Росією щодо військових пенсіонерів.

На конференції 13 жовтня 2010 року в Будинку Москви в Севастополі пролунала заява українця за національністю Олександра Ковшаря про те, що «Україна – це придумана держава», та інші антиукраїнські вислови. Парадокс цих слів полягає в тому, що влада цієї «придуманної держави» продовжуватиме платити йому і багатьом іншим її недругам реальні чималі пенсії за рахунок українського народу.

На жаль, виборчий закон не забороняє контр-адміралові запасу

Чорноморського флоту Росії, консультантові управління цього флоту, заступникові генерального директора Будинку Москви в Севастополі бути обраним до українських місцевих органів влади навіть із антидержавними закликами.

Севастопольська травма Костянтина Затуліна

Під прикриттям конференції під назвою «Особливий статус міста Севастополя і його реалії», яка була

ініційована Інститутом СНД, директором цієї установи, депутат Держдуми Росії Костянтин Затулін провів передвиборчий огляд проросійських сил, які претендують на присутність у місцевій владі українського міста.

Із 49 анонсованих учасників конференції на відкритті було трохи більше від половини. Недавній «persona non grata» у своїй вступній промові кілька разів повертався до

факту ігнорування його заходу керівництвом Севастопольської адміністрації, міськради та й Чорноморського флоту. Роздратування гостя зі столиці сусідньої, але дружньої держави було важко приховати.

Залізати ці душевні рани взялися місцеві політичні звітувальники. Один за одним вони били поклони «Константіну Фіодоровичу» і дякували за підтримку. (Закінчення на 3-й стор.).

Шановні Світличани!

На підставі рішення Київського районного суду м. Сімферополя (справа №2-3116/10 від 9 липня 2010 р.) наказом №35-К директора ДП «Газетно-журнальне видавництво Мінкультури України» 14 жовтня 2010 р. мене, Віктора Качулу, було поновлено на посаді головного редактора «Кримської світлиці». Повернувшись через 9 з половиною місяців після brutального звільнення і безпідставних брудних звинувачень попереднім київським видавничим начальством до редакції, яку залишав у цілком працездатному стані, застав пустело: газета з травня не виходить, редакційні кабінети за борги опечатані; що з майном, видавничим комплексом, комунікаціями, газетним архівом - невідомо, усі працівники отримали з Києва попередження про можливе звільнення у зв'язку з реорганізацією і перепрофілюванням підприємства.

Першу планірку із залишками трудового колективу провів на вулиці - дякувати Богу, ще не зима. Вирішили - незважаючи ні на що, ПРАЦЮВАТИ! І цей «принтерно-інтернетний» варіант «Світлиці» - свідчення того, що і газета, і ми - ще є!

А читачі? Першого ж робочого дня після повернення мене покликали на зустріч з нашою українською кримською громадою, з читачьким активом. «Світлицю» чекають, у неї вірять! Тільки у ту, нашу, КРИМСЬКУ СВІТЛИЦЮ, яку довели до такої руйнації київські й місцеві «реформатори». (Продовження на 5-й стор.).

ПРИЗНАЧЕННЯ

«КРИМЧАНИН ЗА ХАРАКТЕРОМ І ДУХОМ...»

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 958/2010

Про звільнення С.Куніцина з посади Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим

Звільнити КУНІЦИНА Сергія Володимировича з посади Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим.

Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ
13 жовтня 2010 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 959/2010

Про призначення В.Плакіди виконуючим обов'язки Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим

Призначити ПЛАКІДУ Віктора Тарасовича виконуючим обов'язки Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим.

Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ
13 жовтня 2010 року

Заступник глави Адміністрації Президента України Олег Рафальський представив колективу Представництва Президента України в АР Крим нового керівника

21 жовтня відбулося офіційне представлення виконуючого обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктора Плакіди колективу Представництва.

У церемонії взяли участь заступник глави Адміністрації Президента України Олег Рафальський, Голова Верховної Ради АР Крим

Володимир Константинов, перший заступник Голови Ради міністрів АР Крим Павло Бурлаков.

Зокрема, представляючи Віктора Плакіду, заступник глави Адміністрації Президента України - керівник Головного управління документального забезпечення Олег Рафальський сказав: «Зараз він обіймає посаду міністра енергетики. Після врегулювання процедури і моментів, пов'язаних з його звільненням, з новою посадою, я думаю, буде підписано ще один указ Президента, де ця приставка «в.о.» піде».

Теплі слова Олег Рафальський висловив на адресу Сергія Куніцина, який обіймав посаду Постійного Представника Президента України в АР Крим з квітня цього року. Пояснюючи Укази Президента, Олег Рафальський зазначив: «Це, в першу чергу, викликано тим, що Сергій Володимирович хворіє. Проте його останнє слово - хоч в кримській політиці, хоч в загальноукраїнській - ще не сказано. Він знаходиться в стратегічному резерві, і я думаю, незабаром ви почуєте про його нові призначення. А поки, після операції, потрібно поберігти здоров'я».

Заступник глави Адміністрації Президента України подякував Сергію Куніцину за його роботу: «За цей час Представництво отримало нове звучання, були налагоджені процеси координації, співробітництва органів кримської влади. Від імені Президента України я хочу висловити Сергію Володимировичу підтримку і ще раз побажати міцного здоров'я», - сказав Олег Рафальський. (Продовження на 2-й стор.).

Ярослав ГРИЦАК,
доктор історичних наук.

Свого часу стосовно президентського указу про святкування 95-річчя перемоги Українських січових стрільців на горі Маківка поспішила висловитися Росія, назвавши таке святкування «недружнім кроком».

Я є противником святкування окремих битв, незалежно чи це Конотоп, чи битва на горі Маківка. Бо святкуючи ту чи іншу битву, ми немов продовжуємо святкувати війну - а для мене це не виправдано як з історичної, так і з моральної точки зору. Але я є прихильником святкування ідей та формувань, які з цих ідей випливають.

Чи є що святкувати та вшановувати, коли йдеться про Українських січових стріль-

ІСТОРІЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ МОЖЕ ОБ'ЄДНАТИ УКРАЇНУ

ців? Безумовно. Українські січові стрільці - це одна з тих ідей, нарівні з козацтвом, без яких важко говорити про сучасну Україну - і то в ширшому, порівняльному контексті. Поясню, що, по-перше, Українські січові стрільці не були унікальним військовим формуванням. Національно-військові формування, на зразок січових стрільців, виникли під час Першої світової війни і створювалися, як на боці Російської імперії, так і на боці Австро-Угорської імперії. Нагадаю, що обидві армії були імперські - а наскільки патріотичними й ефективними могли бути «вавилонські змісини» народів і мов, можна легко собі уявити, читаючи «Братнього солдата Швейка». Тому можна з імперією вважати, що, окрім звичайних корпусів, треба мати ще й національні формування, які б відзначалися вищим рівнем патріотизму. Окрім того, такі утворення мали апелювати до тих народів, які вони мали «визволяти».

Скажімо, в російському випадку, це був чехословацький корпус, який творився з військовополонених Австро-Угорської армії і які нібито мали визволяти «братніх слов'ян з-під німецького ярма». Можу наводити подібні приклади серед фінів, поляків чи латвійців.

По-друге, історію стрілецтва не можна пов'язувати лише із Австро-Угорщиною. Нагадаю, що Півсудський теж творив свої легіони під німецьким та австро-угорським командуванням - але ці легіони він трактував як ядро майбутньої польської армії у незалежній польській державі (і, як показала історія, його розрахунок виправдався). Такою самою була логіка творців Українських січових стрільців: це мали бути військові формування, які кладуть підвалини майбутньої армії Української держави.

(Закінчення на 7-й стор.).

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «Будівничий України».

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України.
Ресстраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.
Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25;
51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15.
E-mail: wik@swit.crimea.com
Сторінка в Інтернеті: http://svityltsia.crimea.ua

Газета набрана і зверстана в комп'ютерному центрі «Кримської світлиці» і віддрукована у друкарні видавництва «Таврида». (95000, м. Сімферополь, вул. Генерала Васильєва, 44).
Тел.: (0652) 583-220.
Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури і туризму України.
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 201-65-23.
Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019 код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: dp_giv_mktu@ukr.net
Р/р «Об'єднаної редакції газети «Кримська світлиця»: 26000452086870 в АКБ «Укрсоцбанк» м. Сімферополя МФО № 324010 код ЄДРПОУ 20679407

«КРИМЧАНИН ЗА ХАРАКТЕРОМ І ДУХОМ...»

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

Говорячи про цілі та пріоритети роботи Представництва Президента України в АР Крим, Олег Рафальський зазначив, що робота цього органу влади обумовлена чинним законодавством, а головними завданнями залишаються інформаційно-аналітичні та кадрові питання.

«Без необхідної інформації, без її обробки неможливо прийняти правильне рішення, - підкреслив заступник глави Адміністрації Президента України, - хочу відзначити дуже якісну роботу Представництва з гуманітарного блоку. Завдяки цій інформації, Президент приймав вірні рішення. Подивіться, скільки доручень Глава держави дав по Криму. Дуже багато питань було ініційовано Радою міністрів автономії, але свою роль зіграло і Представництво Президента».

Олег Рафальський побажав колективу Представництва успіхів у роботі під

керівництвом Віктора Плакіди. «Це справжній професіонал», - зазначив заступник глави Адміністрації Президента України.

У свою чергу Віктор Плакіда подякував Президенту України Віктору Януковичу за надану йому високу довіру і запевнив, що колектив докладе усіх зусиль та професійних знань для того, щоб гідно виконувати покладені завдання.

Голова Верховної Ради АР Крим Володимир Константинов і перший заступник Голови Ради міністрів АР Крим Павло Бурлаков, які взяли участь у церемонії, привітали Віктора Плакіду з новим призначенням.

«Упевнений, що Віктор Тарасович буде відстоювати інтереси автономії і кримчан. Він - справжній кримчанин за характером і духом», - зазначив Володимир Константинов.

«Високі людські та професійні якості у Віктора Тарасовича. Ми в цьому навіть не сумніваємося. І ми влячній Президенту за те, що саме такий його Представник у Криму», - сказав Павло Бурлаков.

ДЕНЬ КРИМСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Віктор ПЛАКІДА: «МИ ПОВИННІ ЗРОБИТИ УСЕ МОЖЛИВЕ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ В НАШОМУ ЖИТТІ ІДЕАЛІВ ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ, СПРАВЕДЛИВОСТІ, СВОБОДИ І ДЕМОКРАТІЇ»

21 жовтня в залі засідань Верховної Ради АР Крим пройшло урочисте зібрання, присвячене Дню Конституції Автономної Республіки Крим.

Нагадаємо, 21 жовтня 1998 року кримський парламент прийняв Основний Закон автономії. Документ було затверджено Верховною Радою України 23 грудня 1998 року, а 31 грудня - підписано Президентом. 12 січня 1999 року Конституція АР Крим вступила в силу.

Зазначимо, що нині діюча Конституція автономії є п'ята за рахунком. Усі попередні редакції були недосконалі, зайво політизовані, ство-

рювали підстави для численних конфліктів автономії з центром.

Діюча кримська Конституція визначає, зокрема, що Автономна Республіка Крим є складовою частиною України. Крим має свою республіканську символіку: герб, прапор, гімн. У Конституції розширені повноваження автономії у сфері економіки, освіти та культури. У Криму, поряд з державною мовою, гарантується функціонування та розвиток, використання та захист російської, кримськотатарської, а також мов інших національностей.

У ході урочистих зборів,

учасники заходу неодноразово поверталися до подій 12-річної давнини, говорили про роль Основного Закону автономії, необхідність посилення повноважень кримської влади.

З вітальними доповідями виступили Голова Верховної Ради АР Крим Володимир Константинов, виконуючий обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда, перший заступник Голови Ради міністрів АР Крим Павло Бурлаков.

Виступаючи перед присутніми, виконуючий обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда, зокрема, зазначив: «Прийняття депутатами кримського парламенту 21 жовтня 1998 року цього важливого документу стало суттєвим кроком в розвитку автономії, об'єднуючим чинником й регулятором життя всієї багатонаціональної, багатоконфесійної та полі-

тично різноманітної кримської спільноти.

В Конституції Автономної Республіки Крим законодавчо закріплено статус автономії як невід'ємної складової частини Української держави, визначені правові рамки взаємовідносин республіки з центром.

Президентом України, органами центральної влади велика увага приділяється Криму саме з метою впровадження конституційних норм у всі сфери життя автономії. Але ж, безумовно, ці кроки повинні підтримуватися щоденною працею кожного з нас.

У Криму, де проживають представники більше 120 націй і народностей, де актуальними є проблеми повернення й облаштування депортованих народів, пріоритетним напрямком діяльності органів державної влади всіх рівнів повинно бути дотримання й захист конституційних прав і свобод людини, національних меншин, забезпе-

чення соціальних гарантій, збереження міжнародного миру і стабільності на нашій землі.

І ми повинні зробити усе можливе для реалізації в нашому житті ідеалів людської гідності, справедливості, свободи і демократії».

У ході урочистого зібрання також відбулося нагородження кращих працівників трудових, наукових, художніх колективів, підприємств, організацій, навчальних закладів Криму. Нагороди вручали Голова Верховної Ради АР Крим Володимир Константинов, виконуючий обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда, перший заступник Голови Ради міністрів АР Крим Павло Бурлаков.

Завершилося урочисте зібрання, присвячене Дню кримської Конституції, святковим концертом.

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.

СЛОВО І ДІЛО

БУДІВНИЦТВО НА ДВА СТОЛІТТЯ

ного року, на будівництві працювало 36 робітників, а рівно через три дні його правління, їх там залишилося двоє. «Всі решта відправлені у відпустку», - повідомив охоронець, що відчинив браму будівельної загорожі, аби я змогла сфотографувати неповний каркас основної будівлі, що за формою нагадує обіцяну десятиріччями школу. Шкільний спортивний комплекс поки що можна побачити лише на макеті.

Орієнтовний об'єм фінансування за роки виріс з 42 до 98 млн. грн., з яких 20 млн. грн. - освоєно.

Отже, якщо за 12 років виконано п'яту частину робіт, то за парти школи «нового» типу наші школярі сядуть десь у 2058 році.

Школа нового типу в Севастополі є, але не наша. Уряд Москви побудував її 12 років тому, якраз тоді, коли ми запланували свою. Зателефонувавши директору, аби уточнити скільки років навчальному закладу, я почула різко-нелюб'язне: «А зачем это вам, это -

школа другого государства».

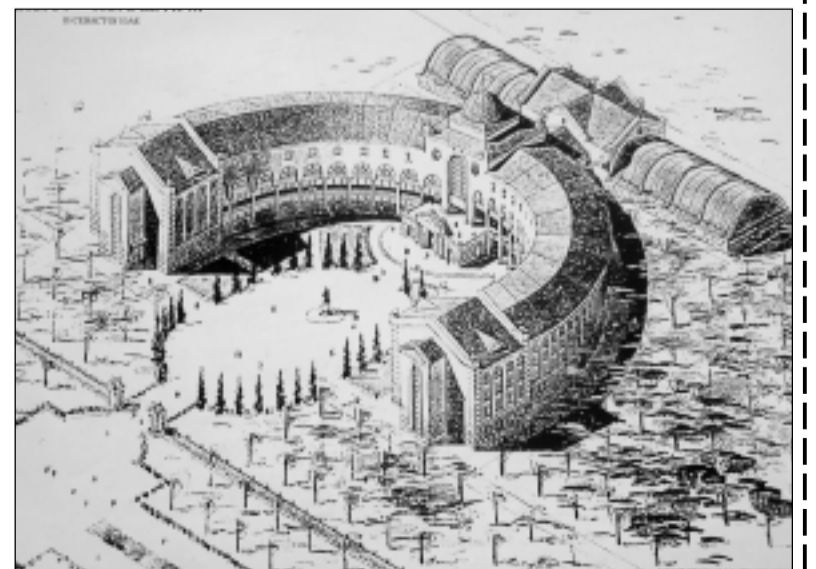
Працює ця школа в режимі військової частини, за російською програмою, підпорядкована військовій раді ЧФ РФ. Перед управлінням освіти не звітує. Заповнена трохи більше ніж на половину дітьми російських військових. Решту добирають з українських родин. В Севастополі всі школи - російськомовні, але Росія дбає про ідеологічне виховання своїх громадян. До того ж, московська школа краще оснащена, ніж наші. Й це ще один привід розставити пріоритети.

«Якщо твій план розрахований на рік - сій хліб, на десятиліття - вирощуй дерева, на віки - виховуй дітей...» мовить наша народна мудрість, вмистивши досвід багатьох поколінь. Правда ми ніяк не навчимося планувати на віки, а відтак дбаємо лише про хліб на-сущний.

Лідія СТЕПКО,
власкор «КС».

м. Севастополь.

(Фото автора).

Згідно з останнім Всеукраїнським переписом населення, який проводився у 2001 році, у Севастополі мешкає 377,2 тис. громадян, з яких майже чверть - 84,4 тис. (22,4 %) - українці. Із 74 загальноосвітніх навчальних закладів міста лише в одному школі-інтернаті для дітей-сиріт викладання всіх предметів та виховний процес здійснюється українською мовою. Ще в декількох школах є українські класи. Але, якщо українців у місті - майже чверть, то шкіль з українською мовою навчання мало би бути 17.

Дванадцять років тому місцеві вчителі, активісти українських громадських організацій та військовослужбовці ВМС України задумали побудувати в Севастополі школу-колегіум з українською мовою навчання. Виходили з того, що створення навчального закладу нового типу, з високим рівнем матеріально-технічної бази, впровадженням новітніх технологій навчання та виховання, викладанням всіх предметів державною мовою, матиме, насамперед, політичне й соціокультурне значення: створюватиме українське мовне середовище, сприятиме вихованню в молоді шанобливого ставлення до мови, культури та історії України.

У серпні 2001 року до Президента України Леоніда Кучми з клопотанням щодо заснування у Севастополі школи-колегіуму звертаються національного університету «Києво-Могилянська Академія».

Пропозицію створення цього навчального закладу підтримала адміністрація національного університету «Києво-Могилянська Академія».

До Леоніда Кучми з листами зверталися активісти севастопольських громадських організацій: «Просвіта», Союз українок, Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Ващенко.

Командування та Військова Рада ВМС України зверталися листом до віце-прем'єра міністра М. Жулинського з проханням всіляко сприяти побудові навчального закладу.

Пізніше проект побудови школи-колегіуму увійшов до Програми сталого розвитку м. Севастополя 2001-2005 рр., затвердженої Кабінетом Міністрів України. Збереглися цілі теки пропозицій, звернень, макетів будівлі тощо.

Йшли роки, змінилися три Президенти й п'ять градоначальників, а будівля й досі не закінчена. Більше того, на момент приходу останнього з градоначальників, Валерія Саратова, у квітні поточ-

ПІСНІ СЕВАСТОПОЛЬСЬКИХ ПОЛІТИКІВ ПЕРЕД МОСКОВСЬКИМ ГОСТЕМ

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)

Та й справді, для кількох людей він — єдина надія. Після притягнення до відповідальності підбурювачів антидержавних виступів на Графській пристані, коли більше від сотні дебелих осканеніх бойовиків напали на українських молодих моряків строкової служби, саме коштом пана Затуліна їх викупили під заставу. Саме за його коштом цим патріотам сусідньої держави були виготовлені медалі. І це він робив у часи, коли був небажаною особою для України...

Треба зауважити, що публічно пан Затулін закликав не політизувати конференцію. Але, на мій погляд, усього один виступ стосувався безпосереднього статусу Севастополя. Таким чином, намагання надати заходів назву наукового не підтвердились.

До цього додалась ще й чимала прикрийсть: розданий учасникам проект закону виявився, за словами пана Затуліна, зовсім не останнім варіантом, і він дав команду терміново розшукати той, що треба, в інтернеті на сайті Верховної Ради України. Та й брошура довіри особливої віри не викликає — автори проекту не вказані, не відома історія цього проекту, яких нараховується до десяти.

І не радикалізували б, якби не вибори

Політичну метушню на найвищому рівні навколо закону про статус Севастополя припинив на початку червня 2010 року на прес-конференції в

Києві Президент України Віктор Янукович, заявивши, що в Севастополі працює місцева влада, діють органи самоврядування, «тому я не бачу передумов для прийняття закону про спецстатус міста».

Також він відзначив, що деякі політики намагаються підвищити рейтинг, спекулюючи на цьому питанні. «Ми не допустимо радикалізації ситуації ні в Севастополі, ні в іншому регіоні», — заявив Президент.

Голова Севастопольської міської державної адміністрації Валерій Саратов зауважив через кілька днів, що дискусії навколо закону суперечитимуть тій політиці, яку проводить Президент Янукович.

Горезвісний тодішній мер Москви Юрій Лужков, відомий своїми заявами про приналежність Севастополя, на святкуванні Дня ВМФ Росії у кінці липня 2010 року сказав журналістам, що його позиція щодо Севастополя не змінилась — «змінилась ситуація», «прийшло зрозуміле керівництво України».

І певний час розмов на цю тему не було. А тут — місцеві вибори. Чому б не потеревенити для підняття рейтингу про російську мову, утиски прав російськомовних громадян України та про статус Севастополя?

Севастополь — насправді не місто

Регіон України Севастополь — це не тільки місто Севастополь. Про це знають справжні експерти у галузі місцевого самоврядування.

Це більш як 30 поселень, у

тому числі місто Інкерман, місто Балаклава, яке, як не дивно, не має статусу міста. За наявності представницьких органів влади — Севастопольської міської ради, Інкерманської міської ради, Качинської селищної, Орлинівської, Верхнесадівської, Андріївської, Тернівської сільських рад, тут ще й обираються відповідні голови територіальних громад. Фахівці називають цей стан «матрьошкою» — він спотворює багату принципів місцевого самоврядування, у тому числі незалежність при формуванні бюджетів та вирішенні земельних питань.

До всіх цих проблем додається найважливіша — базування тут російського флоту, який суттєво впливає і на внутрішні місцеві справи.

Отже, згадані і не згадані чинники надто ускладнюють справу з прийняттям закону про особливий статус Севастополя. Думаєте, про це йшлося на «науковій» конференції?

Власне теревені

Так ось, говорили, як і передбачалося, більше про насильницьку українізацію, другу державну російську мову. До чого тут статус міста?

Фронтмен події заявив, що статус Севастополя хоч і є питанням внутрішнього устрою України, все ж не може вирішуватись без участі Росії. А неприйняття закону про цей статус він пояснив ні чим іншим, як «ворожими стосунками» України з Росією. Тональність обговорення задана. Вперед, товариші!

Генеральний директор Бу-

динку Москви в Севастополі Володимир Стручков повідав присутнім, що не може впливати на освітній процес у місті — педагоги бояться, що їх повезуть «вербувати у ФСБ».

Голова партії «Російський блок» і депутат міськради Геннадій Басов похвалив московського гостя за «блискучий виступ» та запропонував запровадити кримінальну відповідальність за нехтування правами російськомовного населення на території України у разі прийняття закону про другу державну російську мову в Україні. Процес українізації для пана Басова є очевидним.

Голова Севастопольської міської державної адміністрації на початку 1990-х років Іван Ермаков висловив сподівання на те, що врешті-решт «наші країни» будуть належати до одного економічного і політичного простору, та додав компліментів панові Затуліну, оцінюючи його попередню діяльність так: «ви, Костянтин Федоровичу, діяли правильно, і за це вам спасибі».

Щоправда, «більшого нісенітничі і більшого нерозуміння питання, ніж надруковано в розданому проекті статусу», пан Ермаков у житті не бачив. Він висловив песимізм щодо того, що щось може змінитись від поточного обговорення.

Лідер «Російської громади Севастополя» Раїса Телятнікова висловила задоволення, що зараз «відходять від придуманої історії України».

Для точнішого опису атмо-

сфери «наукової» конференції можна навести частину промовистого монологу щодо статусу Севастополя вже згаданого вище контр-адмірала запасу Чорноморського флоту Олександра Ковшаря: «Притягли вигадану історію з глибини століть. Надумана держава, яка мала три області, а все інше наліпили. Зараз мова різна, віра різна, завдання стоять різні. Півкраїни каже, що ми з Росією, а півкраїни — із Заходом. Ніхто не хоче йти на поступки, за винятком Росії — такий російський характер — Росія завжди поступається. Визнали і Севастополь, і Крим територію України. Але земля-то російська! Тут російські люди живуть. А нас змушують перейти на українську мову. А там навіть у алфавіті на три букви менше». За його словами, Севастополь продовжує «протистояти українізації».

Всі інші оратори відразу поблякли на тлі цього виступу. Зате на продовження переліку свіжих абсурдів від місцевих політиків пролунало підбурення телевізійної публіки до боротьби за майбутній Севастополь як місто-державу на приватному 1-му Севастопольському телеканалі

наступного дня з боку депутата міської ради попереднього скликання Поляхова.

Хто платить, той і замовляє музику

Перед перервою пан Затулін зробив загалом кілька зауважень. Сказав, що за відсутності на офіційному рівні громадськість Севастополя могла б і сама запропонувати свій проект закону, а Інститут СНД в Севастополі як громадська організація став би координатором цієї справи.

Далі борець за статус і російську мову досить кострубато і з якимось московським лоском висловився, щоб його підлеглі, аналізуючи виступи, «клали на бумагу якісь-то пропозиції».

Костянтин Затулін сказав, що «необхідно розгорнути громадські роботи щодо проекту статусу Севастополя», і продовжив уже зовсім зрозумілою для присутньої публіки мовою: «Ми готові допомогти профінансувати витрати, пов'язані з цим».

Після перерви ні пана Затуліна, ні місцевих звітувальників, кандидатів на депутатів місцевої влади, в залі чомусь дружно не було.

Микола
ВЛАДІМІРСЬКИЙ.

УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ МОЖЕ НЕ БУТИ?!

У мене й зараз перед очима фотографія десь п'ятнадцятирічної давності — алуштинські першокласники, нарядні, наглажені, в бантах, сидять в комірчині за кульгавими столами, а дехто на перевернутих відрах, і слухають вчителя. Ці діти навряд чи поки-що розуміють, чим вони гірші за однолітків, котрі першого вересня увійшли у просторі затишні класи. Зрозуміють пізніше, почувши кілька їдких зауважень та дізнавшись, що вони — «хохли». А щоб це сталося якомога пізніше, не раніше, ніж у них сформується свої погляди та переконання, опікунська рада української школи-колегіуму на чолі з колишнім політв'язнем Владиславом Леонтовичем і вдалася до цих «непопулярних» заходів: нехай вже буде «своя хата», а в ній «своя правда». Адже лише так можна створити особливий мікроклімат, навчаючи дітей державній мові та прищеплюючи їм любов до духовно-культурних цінностей українського народу.

Немає вже сьогодні з нами Владислава Леонтовича, який так і не побачив школу-колегіум в належному стані, зате живі його опоненти у владних інстанціях. Один з депутатів ВР АР Крим («Русское единство»), захлинаючись від обурення, яким на прес-конференції повідомив, що за останні чотири роки на «українізацію», у тому числі й «пристройку» для алуштинської української школи-колегіуму, було витрачено з бюджету 288 тисяч гривень. Хоч це не так вже й багато — десь стільки ж коштує у Сімферополі примітивна однокімнатна квартира. Характерно, що про допомогу російськомовним школам депутат не згадує. На них лише у поточному році, з того ж бюджету, Міністерством освіти і науки Криму було виділено на вдосконалення навчального процесу

146 тисяч гривень. А це — половина того, що проковтнула «українізація» за всі чотири роки.

Звичайно ж, тема розмови виникла не випадково. Її спровокувала заява одного з депутатів ВР АРК Олега Слюсаренка, що став відомим широкому загалу завдяки інформаційній агенції «е-Крым».

Депутат закликав «...вести в Української гімназії № 1 обучение на русском языке по выбору детей и родителей». Це питання він виніс на засідання постійної комісії з науки та освіти, пояснивши, що «не вважає цілесловесним розділяти школи по національному признаку, если в них есть спрос на обучение и на других языках». Й ніби то його ініціатива знайшла підтримку.

Вибачте, нешановний, адже у Сімферополі є ще 43 звичайних російськомовних школи, крім приватних шкіл та інших навчальних закладів, що не підлягають загальній нумерації. Чому ж навчатися російською хочеться саме в єдиній українській школі, при цьому, звичайно ж, змінивши її статус? Й чому, скажімо, не проводиться опитування батьків стосовно того, чи не хочуть вони раптом вселитися в приміщення Верховної Ради й створити там разом з депутатами комуналку? Адже приміщення, зайняте народними обранцями, теж нічого собі, та й місце розташування його досить привабливе.

Але ж хіба так можливо? Наші «слуги» образяться й не поведуть народ на війну з закликком «нарушити територіальную целостность» єдиного у Криму по-справжньому українського навчального закладу, розташованого в завіданні приміщеннях з басейном, зимовим садом та іншими «излишествами».

Запитаєте, як так сталося, чому не в сараї, не в пристройці, не в хаті-читальні? Було вже й таке: неохайне приміщення у вечірній школі, яка

покращила свої умови, з плитою, зі «зручностями» під відкритим небом у чергу, з прохолодними класами. Хоч і його ніхто не подав на блюдечку. Тодішній директор 21-ї сімферопольської школи Лариса Барзут, яка в середині 90-х ініціювала створення цієї гімназії, зізнається, як пролила вона дві діжки сліз, як до рішення проблеми підключилися патріоти не лише з України, але й з діаспори. Проте, конкретного результату домоглася, лише ставши депутатом міськради.

Очолити гімназію також вихованка Лариси Барзут — Наталя Руденко, а заодно й взяла на свої плечі подальші проблеми зі збереження та облаштування елітного навчального закладу. Так, саме елітного, це слово вона вимовляла, як заклинання, хоч у подальшому гімназія розташовувалася за принципом три в одному: гімназисти навчалися в покинутому дитсадку «Ведмедик», частина з них знайшла прихисток в дитсадку «Юшка», найбезталанніші — в школі №27, де «квартирантів» зустріли досить непривітно. Станом єдиної

в Криму української гімназії переймалася вся патріотично налаштована громадськість, не дозволяючи керівництву автономії, і не лише автономії, залишити проблему поза увагою.

Й, нарешті, сталося диво! Наприкінці своєї другої каденції Президент Леонід Кучма зробив українським дітям царський подарунок: на гроші виручені від продажу санаторія «Ай-Даніль», менш ніж за півроку, будівельною компанією «Консоль» був зведений просто фантастичний комплекс.

У день свого приїзду Президент заклап капсулу з листом до майбутніх поколінь. На місці майбутнього будівництва прозвучала урочиста молитва єпископа Сімферопольського і Кримського Лазаря, в якій українською мовою він благословив Україну і її чад.

А вже восени українська школа-гімназія, де постійно зберігався високий конкурс, почала вабити не лише тих, хто хотів, аби їхні діти крокували в ногу з українською державою.

І ось, попри те, що, Президент і, навіть, нинішній прем'єр-міністр Азаров говорять українською, кримські лідери вирішили, що українська мова ні їм, ні їхнім дітям не знадобиться й доречно вже починати переділ шкільного майна.

Схоже, такої ж думки й керівництво Севастополя, де на престижному місці з виглядом на море зведений каркас майбутньої української школи-колегіуму, боротьба за яку почалася ще в середині 90-х років минулого століття. Тепер ця школа буде, як всі і для всіх, без чітко визначеної мовної орієнтації, якщо, звичайно, її добудують.

Ідея яку так довго виношували патріоти, враз лопнула. Зате школа, побудована у Севастополі Ю. Лужковим, де навчаються виключно за російською програмою, діє вже більше 10 років.

Отже, від цинічних висловлювань кримських провладних чиновників складається враження, ніби нас відкинули в перші роки державної незалежності, яка багатьма кримчанами сприймалася, як прикре й короточасне непорозуміння.

Й це особливо тривожить напередодні виборів до місцевих органів влади, де за усіма ознаками державників просто не визнається. Одна надія, що ці функції візьме на себе Партія Регіонів, можливо не по величю серця, а за службовими обов'язками, не насмілюючись підставити свого лідера — Президента держави, якщо не перед світовою спільнотою, то хоч перед тим же Леонідом Даниловичем.

До речі, очолює сьогоднішню Верховну АРК той же самий Володимир Костянтинів, під чийм керівництвом зводилася шість років тому українська гімназія. Хочеться вірити у його мудрість.

Тамара СОЛОВЕЙ.

Правдолюбів є, як і були. Просто у тоталітарні часи їх переслідували, кидали за ґрати, контролювали. А тепер вони розпорошені й непомітні. Правдолюбів бувають різні. Є люди, які люблять правду на рівні Божественної істини, а є люди, які люблять правду на рівні того, що чобіт тисне. Ці другі завжди поспішають розповісти, що їх утискають на чисто фізичному рівні. Правда теж має свій діапазон, але вона завжди незручна.

У нас зараз правдолюбів не менше, аніж у минулі часи. Будьте певні — на кожному місці, в кожній установі є якась совісна людина, яка прагне діяти по правді і страждає від брехні, що її оточує. Так було і так буде. Проте, правдолюбів дуже важко виокремити, об'єднати і тим більше порохувати.

Брехуни ж видніші. Вони скрізь, а надто там, де більше корито. Вони псують загальну картину і сіють зневіру в людину взагалі.

Брехунів було багато і при совєтах, але тоді було зрозуміло — брехливий режим, брехлива ідеологія, й ця ідеологія вимагає того, щоб усі поголовно брехали й голосували «за»... Навіть анекдот такий був: «Що таке совєтська влада? Це коли всі разом «за», а кожен окремо «проти».

Нинішні ж брехуни більше впадають в око і муляють душу, бо відчувається, що вони кажуть неправду не тому, що бояться, а тому, що їм вигідно брехати.

БРЕХНЯ ЯК РЕМЕСЛО

Сучасні брехуни, як і колись, партійні. Просто раніше була одна партія, яка цілеспрямовано гвалтувала сумління мільйонів людей, а нині партій багато. І хоч організуються вони під благовидним приводом, але основою у них виступає та сама демагогія, той самий безпросвітний совєтський популізм. Такі партійки записують у свої лави і грішних, і праведних, а потім так само зобов'язують кожного брехати. Щоправда, інструмент примусу до брехні інший — гроші.

Брехня стала способом утримання при владі, а для багатьох — і способом збагачення.

Спостерігаєш за людьми в ефірах різних телеканалів і зразу вгадуєш, звідки ця конкретна людина; одразу розумієш, що цю людину вже не цікавить людська правда, а лише правда партійна. Такі люди чітко знають, проти кого виступити або кого підтримати — майже так само точно, як і при совєтах.

І це не лише українська або пост-совєтська проблема. Скрізь є брехуни, які роблять своїм ремеслом сплоторення або приховування правди.

Американський журналіст «Нью-Йорк Таймс» Дюранті, який радо гостював у Сталіна в Кремлі, так переконливо написав, що Голодо-

мору в Україні немає. Щоправда, Дюранті тепер став символом продажного журналіста, який жив у вільній країні, був нагороджений усіма можливими преміями — і при цьому брехав.

Але специфіка України в тому, що ми не пройшли жодного очищення після більшовицького режиму. Наші партійні брехуни плавно змінили гасла, змінили колір прапора і далі почали брехати, як і брехали.

Вони залишилися при владі і привели туди собі подібних; вони й бізнес почали розбудовувати за своїми корупційними правилами і те-

ПРАВДОЛЮБИ Є, АЛЕ ВОНИ РОЗПОРОШЕНІ

пер заражають бацилами беззаконня все, до чого доторкаються. Вони — зверху і вони — керують.

Через те ми не бачимо людей, які були й залишаються людьми за всіх умов, людей, які є правдивими! На кожному кроці нам муляють очі оці брехуни, демагоги й пройдисвіти.

ДУЖЕ МАЛО ПЛІЧЕЙ, НА ЯКІ МОЖЕ ОПЕРТИСЯ УКРАЇНА

Останні 5 років ми жили в умовах досить широкої свободи. Але правдолюбів не змогли й не можуть досі повною мірою скористатися цією свободою. Зате це змогли зробити люди без принципів.

Тому ми зараз переживаємо найскладніший чи найгостріший період із часів здобуття Україною незалежності — люди можуть зневірися у правді й свободі.

Прості люди не розуміють, що зараз так само, на кожному кроці, треба відстоювати свою свободу і свої права, треба відстоювати й інтереси своєї країни, народу, який у ній живе. Звідси усілякі панічні настрої, песимізм та зневіра. Бо дуже мало людей, на чій плечі могла б опертися незалежна Україна.

Але якщо подивитися на те, що ми вже пережили, то маємо певний поступ. Матеріально ми стали жити краще. Принаймні, це демонструє розмір мінімальної пенсії. Радянська влада не давала мені працювати, тому у 90-х рр. я отримав 30 рублів, а зараз — 590 гривень.

У 90-ті роки проходила тотальна «прихватизація» — повне беззаконня. Зараз вона хоч і не закінчилася, зате вже лягає в якісь береги.

І зрозуміло, що ми чекали на те, що після Помаранчевої революції все швидко зміниться на краще.

Людині властиво надіятися. Але, з іншого боку, ми ж прекрасно розуміли, що зміна верхівки не означає зміну системи. Ми ж прекрасно розуміли, що нічого не може змінитися в чиновницькому апараті.

Там досі працюють ті, хто працював при Кучмі. Або тепер уже їхні діти та родичі. Виглядає ж так, що чиновників треба змінювати повністю.

Необхідно подумати над способом виявлення людей із іншим способом мислення, над способом їхньої перевірки та ротачії. Але лібералізм не має таких інструментів, щоб так рішуче діяти. Лібералізм дуже терплячий до усіх.

Легко сформулювати гасло «Бандитам тюрми!», але дуже важко виконати його за умови, що всі олігархи є бандитами у розумінні привласнення державного багатства, або майже всі.

Тому книгу свою я назвав «Не

бійтеся не виконувати. І можу констатувати: Президент не знайшов кращих, і в його команду потрапило багато невідповідних людей, а деякі виявилися просто негідниками.

Якщо ж говорити про ті кроки, які зробив Президент у національному відношенні, то він тут на висоті. І в питанні відновлення історичної пам'яті, і в питанні релігійному, і в питанні культури. Він, безперечно, перший український Президент, який є на висоті.

Але я думаю, що коли на очах нової влади відбувається якась рейдерська атака, абсолютно брутальна, то влада має різко й адекватно реагувати. Якщо влада цього не робить, то це вже не влада.

РОБИ І НЕ ЧЕКАЙ, ЩО ЗРОБЛЯТЬ ІНШІ

Україна має багато хороших людей, але вона не мала хороших по-

обов'язок рятувати кожного, кого можна врятувати. Доки я на ногах».

І це універсальна формула. Якщо можеш щось зробити — роби і не чекай, що за тебе це зроблять інші. А все починається саме з таких позитивних прикладів.

Я знаю, що це є мій обов'язок, і я повинен діяти. І я ціную це. Це є важливо для мене, бо я можу себе поважати. А от чи оцінить суспільство?! Цього й сподіватися не треба.

Жили ж скромні й бідні Скворода та Шевченко. І звісно, що не вони цінувалися у той час, а багаті та сильні у владі. Але де ж їхній слід?!

Адже пануюча система цінностей у недосконалому суспільстві — це ще не цінності, які роблять людину людиною.

Між іншим практично кожна людина знає, де справді добро, а де зло, де правда, а де лукавство. За винятком кримінальних кіл, де майже все перевернуте.

Просто правду завжди було і буде важко відстоювати. Але має діяти закон, і ясна річ, що для нормального розвитку суспільство має цінувати й шанувати таких людей, які дотримуються закону.

Я думаю, що проблема влади сьогоднішньої і завтрашньої — зробити закон авторитетним і обов'язком для всіх однаково. Але влада це робитиме, якщо того вимагатимуть самі люди.

Коли люди зрозуміють, що не можна жити, не дотримуючись правил вуличного руху, так само, як не можна грати в шахи, не дотримуючись правил цієї гри. Бо це вже не гра буде, і тут не має бути винятків.

А у нас зараз усе побудоване на винятках. Ми ж не можемо ані Кучму звинувачувати, ані Юшенка за беззаконність у суспільстві, тому що беззаконність була завжди: і у 70-ті, і у 60-ті, і у 50-ті, і у 30-ті роки. Увесь цей час усе будувалося на тому, що те, що одному можна — іншому не можна; за те, що одного нагороджують, а іншого — за те саме карають.

Тепер маємо встановити єдині правила для всіх і вимагати, щоб це діяло.

У нас є шанси цього досягти і є люди, здатні це зробити. Ми стоїмо на нормальному ґрунті країни, яка демократизується. Ми стоїмо на твердій дорозі. Ми не впадаємо з себе того, чим ми не є і не йдемо назад у бадьорій позі. Хтось, звісно, смикається назад, але загалом країна — рухається вперед.

Бо є здоровий ґрунт у народі, який завжди був прихильником демократичних цінностей. У нас є демократична традиція. Тепер її треба підтримати дотриманням демократичного законодавства.

СВЕРЕН СВЕРСТЮК.

<http://www.radiosvoboda.org/content/article/1917544.html>

мир, а меч», і йдеться у ній про те, як відділити правду від лукавства.

ВІДДІЛИТИ ПРАВДУ ВІД ЛУКАВСТВА

У кожному суспільстві відбувається певна селекція — у всі часи і на різних рівнях. Це відбувається і на рівні громадянського суспільства. Люди відмежовуються від тих, хто є носієм невластивого їм способу мислення і дій.

Ніхто у товариство тверезості не приймає свідомого п'яницю, і ніхто до товариства шляхетних і талановитих людей не приймає графомана.

У нашому ж суспільстві замало такого морального розмежування. У нас недостатньо карється порок, а він має каратися. Не обов'язково тюрмою, але він має бути засуджений, а не винагороджений. У нас же часом він нагороджується.

І особливу відповідальність несе той, хто винагороджує. Хоча у випадку Президента — йому готують списки, і якби він вивчав і опротестовував кожне прізвище, то коли б робив щось інше? (Ця публікація готувалася до друку у січневому номері «КС», який тоді так і не вийшов — це за Президента В. Ющенка... - Ред.).

Тому навіть на цьому прикладі видно, що найбільша біда Президента — це брак команди. Президент змушений був брати у свою команду тих, хто був оздобом Майдану.

Велика його помилка — це відсутність ефективного адміністрування, адже навіть вчасні й розумні розпорядження Президента не виконуються. Тут мала б діяти проста схема: люди, які не виконали, усуваються. Наразі ж можна писати вже будь-які укази — їх уже ніхто не

літиків. Наші дисиденти здебільшого були людьми не політичного типу. І хоч проти них фабрикувалися політичні справи, самі вони не були людьми політики.

Ми розуміли, що творимо тут «якусь погоду» своєю відвагою і жертвністю, але разом із тим ми не розробляли політичних проблем і не ставили цілей. Ми ніколи не займалися політикою і не були готові до великої політичної роботи.

Навіть Чорновіл. Він був сміливим чоловіком, він відкривав людям очі на несправедливість того світу, він був організатором підпільного журналу, але він теж не мав ніякого політичного вишколу.

Політичний досвід мала лише партійна номенклатура. І в тому розумінні ці люди не мали собі конкурентів. Їх або вже винищили, або не дали їм сформуватися. У нас не було того вільного елемента.

А все розпочинається з появи певних особистостей, які виокремлюють свою позицію теоретично і підкріплюють її життям.

І вони є — ці особистості, як казав Котляревський, «у всякому городі і повіті». Без їхнього починання, без їхньої активності жодні позитивні зміни не розпочнуться.

Без людини взагалі нічого не може статися, все в індивідуальному плані починається. Навіть припинення чуми.

Чи не Камо пояснював десь у якомусь місті припинення чуми тим, що лікар, попри все, не опускав рук, а, обминаючи трупи, йшов до хати, де був вогник, і рятував хворих. Його запитали: «Що це дасть? Усі заражені, і ви будете заражені чумою». А він відповідав: «Мій

МУЗИ НЕ МОВЧАТЬ!

Славної пам'яті першого Гетьмана Міжнародного громадського об'єднання Українське козацтво В'ячеслава Чорновола та журналіста Георгія Гонгадзе, які трагічно загинули за досі не з'ясованих обставин, поклавши свої життя на Вістар Свободи України, присвячую...

ГОЛА ПРАВДА

Бояться Правди словоблуди - "демократи" й тихцем вдягають Голу Правду в пишний шати.

Бо Гола Правда враз розвінчує обман і в головах людей розсіює туман.

Одна лиш думка, що розвіється облуда й Народ прозріє, бо спаде з очей полуда, Жахає їх, немов нечисту силу ладан! За це з них кожен Голу Правду вбити ладен.

Тож брешуть як! Натхненно! Щиро! Гарно! Народ все жде, надіється та... марно! В міцній кулак тискаються долони, І кров нуртує й гукає у скроні!

Та пильно наглядає з-за "корита" "Палких народолобів" рать несити. Гострого Слова та Правдивого Пера Бояться, бо прийде й на них пора!

АРХАНГЕЛ ЗЛА

- Чи ж, дійсно, є такі Архангел Зла? - Міркуємо собі, йдучи у Храм побожно. Все навкруги в вогнях: вітрини, дзеркала... - Де ж він?! Ні, ні! В це вірити не можна!

Й байдуже далі, мов сліпі, йдемо, Минаючи вогні реклам, пивбарів, казино.

Із Церкви біжимо туди, куди й юрба, Не розбираючи, куди всі йдуть, до ладу, Йдемо й собі - кричати "Слава!", чи "Ганьба!",

Збирають підписи "месії" на посаду, Здіймати галас на майданах без спочину, Нам все одно. Лишень дали би копійчину.

Коли ж вертаємося з мінтингів назад, Нас бідність й злигодні страшні дивують! Бездомні діти у містах, старці стоять у ряд, В руїнах села та поля, що в бур'янах пустують!

Людей немовби вимела біди мітла! Це - неспроста! Таки він є - Архангел Зла!

Що ж, слава Богові, НЕ Я - отому Злу причина. Ходжу до Церкви, не хулю, горілки не вживаю,

Чемно вітаюся з всіма, живу так добродично!

Тож звідки йде Архангел Зла? Повірите - не знаю...

П'ЯВКИ ТА ТІЛО

Довірливе, слабке, нещасне Тіло Кодло П'явок в болото заманило.

А там - різних мастей зажерливі П'явки Прилипли враз! Хто - до ноги, хто - до руки! І в гвалт: В нас демократія! Нам люблю-милу! Це ми - ситі П'явки, тепер вже - Тіло!

Нас з рідним Тілом кров його зріднила, Що в наших животах забулькотіла!

Ми порятунок й істинну свободу

Приносимо державі!

А з Народу Ми кров п'ємо й знімаємо страждання! Тож закликаємо П'явок всіх до братання!

Та, врешті-решт, прийшло до тьми Тіло, й на ноги встало.

Бо не захотіло Поживою П'явкам тим хижим стати. Струсило, розтопало їх й пішло до хати.

Отак, і Україну-Неньку Невинну, зражену, рідненьку З солодкими речами привели На край провалля. Й почали Її, притьомно, на шмаття рвати: «Мужі державні», горе-депутати,

Та горе-патріоти всіх мастей! Без жалю до старих і до дітей.

Все розікрали, розтягли до гайки, Розшматували між собою все на пайки, Вззялися вже й до Матінки-Землі, Будують вілли-замки чималі На вкрадені тихцем в Народу гроші. (А всі ж такі вони у нас хороші).

Не треба Неньці-Україні й ворогів, Коли п'є кров її орда таких "синів".

Ти вправі, Друже-Брате, запитати: - Як нам Господарем у Власній Хаті стати? Щоб ожила наша Вкраїна-Ненька?

Візьми Кобзар і - знайдеш все в Шевченка!

Від "свого" Злодія не слід добра чекати, Що вкрав - забрати слід й нагнати з хати! Щоби струсити й почавити тих П'явок,

Потрібні - Слово й Праве Діло, крім думок!

ЩАСТЯ І ДОЛЯ

(З власними Щастям та Долею потрібно жити в злагоді. Не проковувати, не гнівити, не нарікати...).

Спитав я в свого Щастя: - Де ж ти, сердего, ходиш?

І відповіло Щастя: - Даремно ти блукаєш, Я - за тобою тінню, а ти - чимдуж втікаєш.

Спитав я свою Долю: - Чому тебе не знаю? І по життю, мов неук, навпотемки блукаю. І відповіла Доля: - Даремно нарікаєш, Бо я - завжди з тобою, а ти - мене шукаєш.

Так в чому ж моє Щастя? І що готуєш, Доле?

Бо морять душу думи, мов спека - чисте поле! У Дітях - твоє Щастя!

Лиш будь їм - Батьком рідним! Вітчизна ж - твоя Доля!

Тож будь їй - Сином вірним!

Тимофій ХАЩІВСЬКИЙ,

отаман Дрогобицького козацького куреня ім. Івана Богуня Українського козацтва.

м. Дрогобич.

ВНУТРІШНЯ СИЛА ЯК ОСНОВА УСПІШНОСТІ ТА ЗДОРОВ'Я

Слово "успішність" походить від "вспівати", "поспівати", "устигати" — мати успіх, удачу в чомусь, досягти бажаного. З чого складається вона? Успішність поділяється на зовнішню та внутрішню. Зовнішня успішність знаходиться ніби на поверхні, її усім видно, а тому й зацікавлює людей у першу чергу саме вона. Ось визначальні позиції зовнішньої успішності (їх є чотири): здоров'я, матеріальна забезпеченість (сюди ж робота, справа, бізнес), повага оточуючих та сімейне благополуччя. Внутрішня ж успішність — це внутрішній мир, упевненість, радість, оптимізм (від латинського *optimus*, себто найкращий), позитивне світосприймання, прийняття життєрадісності, бадьорість, вірою у краще майбутнє.

Що зумовлює зовнішню успішність? На дев'яносто відсотків вона залежить від успішності внутрішньої (десять відсотків — сприятливі стартові умови, елемент випадковості, "поталанило"). А що зумовлює, відповідно, успішність внутрішню? Внутрішню успішність, а отже й успішність взагалі, визначає наявність позитивної внутрішньої (духовної) сили (енергії). Сказано: "Око (тут впротісе око душі. — *Аем.*) — то світильник для тіла. Тож як око твоє буде здорове (успішність внутрішня. — *Аем.*), то й усе тіло твоє буде світле. А коли б твоє око лихе було, то й усе тіло твоє буде темне..." (Євангеліє від Матвія). Досить ремствувати та нарікати на долю свою. Хочеш бути успішним — будь ним!

Що маємо при відсутності внутрішньої сили? Ці прикмети нам усім відомі. У сфері здоров'я — це понижений внутрішній тонус організму, відповідно неефективність імунної системи та знижена опірність хворобам, від чого постійна хворобливість (частіше, довше та важче хворіємо), також хронічне відчуття слабкості та пригніченості, надокучливі больові відчуття (завше щось болить).

У матеріальній сфері (робота, справа, бізнес) — в'ялість, швидко втомлюваність, низька продуктивність праці; розсіяність, неуважність; безініціативність, відчуття власної маловартісності; невпевненість у завтрашньому дні, боязнь перемін, консерватизм; нерішучість, втрата віри у себе та в свою справу, звідки запобігливість та боязкість у взаєминах із начальством, а також вагання та безвільність перед підлеглими (інколи навпаки — немотивована зухвалість та агресія поведінки як свідчення тієї-таки невпевненості); заздрість та уразливість у поєднанні з відсутністю волі до фахового вдосконалювання; матеріальна незабезпеченість.

У плані суспільного респекту (гідності) — у кращому випадку прикре відчуття жалю та співчуття зі сторо-

ни оточуючих; у гіршому — почуття опущеності, прихована або відверта неповага та посміх.

На сімейній ниві — повна або часткова втрата сімейного статусу господаря (господині). Чоловік усе більше набуває якостей слабкодухого "підкаблучника" (або навпаки, шукаючи заспокоєння у чарці — ерзаци, замінки Сили, — перетворюється на домашнього деспота, стабільно деградує до звіроподібного стану); жінка ж, узявши на тендітні плечі левову частку турботи про сім'ю, має докласти усіх зусиль, аби спроквола не вчинитися мужоподібною фуриєю, або нервово виснаженою істеричкою, чи не обернутися на забиту, завжди перелякану рабиню. Нищення вертикалі чоловік — дружина — діти: чоловік втрачає любов до жони, дружина ж не шанує й не поважає свого чоловіка; діти відповідно — не шанують обох своїх батьків. Насильство в сім'ї — як це не парадоксально — також є ознакою внутрішнього безсилля. Бракує снаги, відповідно й часу на виховання дітей словом та прикладом свого життя. Не вистачає ні терпіння, ні авторитету, аби переконати подружжя у власній правоті. Легше поставити у куток або "прикласти руку", аніж знайти час і натхнення для правильного виховання... Взагалі, крик — це ознака слабкості.

Що дає нам присутність духовної енергії (внутрішньої сили)? У сфері здоров'я — це підвищений життєвий тонус без використання руйнівних організмів-сурогатів сили — алкоголю, наркотичних речовин, різного роду стимуляторів та транквілізаторів; вивільнення енергії здоров'я, відповідно висока ефективність імунної системи, підвищена опірність хворобам (організм у переважній кількості випадків абсолютно самотужки справляється з недугами та негативним впливом оточуючого середовища), від чого високий індекс здоров'я (вкрай рідко хворіємо, а якщо й доведеться, то швидше та легше переносимо захворювання); радісне відчуття фізичної сили та внутрішньої свободи; визволення від болю. Забудьте про хвороби! Перестаньте думати та говорити про них. Запам'ятайте просту істину: немає невиліковних хвороб — є невиліковні хворі. Дев'яносто відсотків усіх наших бід — у нас же самих, у свідомості нашої. Свідомо віддайте себе і своє здоров'я у руки Божі — таким чином ви перекладете турботу на Його плечі. Сказано: "Покладіть на Нього всю вашу журбу, бо Він опікується вами..."

У матеріальній сфері (робота, справа, бізнес)

внутрішня сила породжує енергійність, невтомність, високу продуктивність праці; зібраність, зосередженість, уважність; свободу прийняття правильних рішень (ініціативність); спроможність на власну точку зору, уміння відстоювати її без упертості та агресивності; Богом дану упевненість у завтрашнім дні, повне самозречення, цілковиту надію на Господа; доцільну рішучість дій, зумовлену вірою в себе та у свою справу; відсутність ганебного низькопоклонства у відносинах із начальством (але без погорди, неповаги або зухвалства) та необхідну твердість у стосунках з підлеглими (але без брутальної жорсткості — з лагідністю та справедливістю); великодушність, невразливість, відсутність упертості як спроби самоствердження в колективі; обов'язкове стремління професійного вдосконалення, бажання бути кращим у своїй справі; матеріальну забезпеченість. "Без віри Богові догодити не можна" — навчає апостол Павло. Додам лише: стати успішним — також. Повір у себе, в Бога та у свою справу! Я вірю Богові. А тому — довіряю Йому. А тому — й довіряю Йому... Молитва самозречення: "В руки Твої, Господи, віддаю дух, душу й тіло моє. Здоров'я моє, сім'ю мою, роботу мою, достаток, добробут та безпеку мої. Ти ж мене благослови, Ти мене помилуй й життя вічне даруй мені. Амінь".

Що стосується поваги оточуючих, то внутрішня сила завжди викликає пошану, хоча провокує і заздрість ненавчених. Утім, для декого вже сам факт нашого існування є спокусою. Тож пам'ятаймо, що ми народилися та живемо не для того, аби тішити чийсь самолюбство. Будьмо самими собою! Не треба чіпляти на себе жодної маски. Просто працюймо над собою. Просто здобуваймо Силу. Вона — зодягне нас...

На сімейній ниві внутрішня сила — це побудова гармонійних родинних стосунків, збереження мудрих сімейних устоїв. Чоловік — достойний глава сім'ї, шанований усіма в домі; жінка — любляча (і любима!) дружина та мати; відсутність насильства у вихованні дітей. Слово та авторитет батька, материнська ласка, особистий приклад злагідного подружжя — ось визначальні стимули виховного процесу.

Як Церква називає означену внутрішню Силу? Вона називає її силою Духа Святого, або ж благодаттю. Де джерело її? Джерело її — Бог, як би світ не називав Його — Космічним Розумом, Абсолютним Розумом, Нематеріальним Началом, Вселенською Самоконтролюючою Системою... Церква називає цю Самосутність Богом, тобто багатим на все, джерелом усього суцього — Законодавцем, Творцем та Вседержителем буття. Богом — Творцем енергій...

Протоієрей
Олег ВЕДМЕДЕНКО.
www.vedmedenko.org

ЗБАГАЧУЄМОСЬ ДУХОВНО І ПАТРІОТИЧНО

Вельмишановна редакціє «Кримської світлиці»! З нетерпінням чекаю кожного Вашого примірника, де з такою толерантністю, в душі християнської моралі написані на різну тематику всі статті. Скільки жертвості і любові! Честь Вам.

Надзвичайно подобається мені зацікавленість Ваших кореспондентів молодіжною політикою, любов до рідного порого, до свого родоводу, пісні, історії. У нас дійсно росте прекрасна молодь: здібна, працьовита, достатньо освічена. На жаль, обмаль самовідданих висококваліфікованих учителів-патріотів.

Хочу перед Вами похвалитися учнівсько-студентською молоддю нашого Галицького містечка Тлумача (історична назва «Товмач») Івано-Франківської обл. Ми разом із п. Наталею Михайленко (диригент-хоровик) створили з учнів 8-10 класів середньої школи і гімназії, а також студентів Тлумачського коледжу церковний хор.

Колектив займається всього 7 місяців і повністю вивчив св. Літургію (автор Григорій Курцеба, працюючи в Лондоні, написав для українців греко-католиків св. Літургію). Разом з молодими людьми духовно і патріотично збагачуємося і ми. Спочатку відвідали древній Галич, де ознайомилися з духовними святинами XI-XIII ст., музеями, замками, з героїчною і трагічною історією Галича.

У церкві Різдва Христового XI-XII ст. під диригентством п. Наталі відспівали службу Божу. Потім відвідали церкву (твердиню XII-XIII ст.) св. Пантелеймона, церкву Успення Пресвятої Богородиці XVI ст. і мури Успенського собору XI-XII століть.

Наступного разу молодіжний хор відвідав національно-трагічну святиню на околиці м. Івано-Франківська «Дем'янів Лаз». Разом з екскурсоводом п. Ю. Куйбідою пройшли Хресною дорогою наших мучеників, а в музеї побачили збірства катів-«визволителів», які в нелюдський спосіб катували і вбивали

наш народ лише за те, що він любив свій край, свою Україну.

Напевно, ніколи так широко не молились молоденькі хористи, як на тих 5 могилах (як 5 Христових ран), де розкопані і перепоховані за християнським звичаєм 524 жертви комуністсько-більшовицького режиму. А потім в церкві-каплиці «Дем'янового Лаза» з натхненням відслужили св. Літургію за невинно закатованих. Молились за те, щоб ніколи більше така трагічна доля не спіткала Україну. Того ж дня відспівали св. Літургію для молоді в Івано-Франківській катедрі Св. Воскресіння. Вийздив хор і на запрошення священників в с. Богородчани Коломийського р-ну і с. Локітка Тлумачського р-ну.

Молодь церковного хору дуже здружилася, усі з великим бажанням беруть участь у Богослужіннях. Дуже шанують і слухають художнього керівника і чудового диригента п. Наталею. На одній з репетицій я розказав молодим хористам про долю їхнього ровесника Віктора Чайки, який за українське слово, українську пісню був вбитий в Одесі новітніми катами України. Молоді люди, помолвившись за душу невинно вбитого Віктора, попросили передати через «Кримську світлицю» батькам Віктора Чайки, «що вони високо цінують мужній вчинок їхнього сина, який ціною власного життя став на захист української мови». Хористи впевнено сказали, що вони також готові стати на захист своєї мови, своєї пісні, своєї честі. Готові дати відсіч новітнім яничарам і українофобам, щоб не повторились «Дем'янові Лази», «Биківні», «Круті».

Я повірив, що кров борців за волю України не пролилася марно, а підносить дух нації, дух лицарів України. Як кажуть: «Буде духовна нація — буде Україна» — і я в це вірю!

Зеновій ЗАВІДОВСЬКИЙ.
Р. С. Надсилаю вам фото нашого учнівсько-студентського хору, наших «Чаєнят».

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Читачі вирішили негайно звернутися до Міністра культури і туризму України М. А. Кулиняка — як співзасновника «Кримської світлиці» — з проханням вжити необхідних заходів для відновлення випуску газети саме у її «кримському» форматі, бо на іншу просто не стануть продовжувати передплату.

У зверненні читачів і у моїй службовій записці на ім'я керівництва докладно описана нинішня критична ситуація з газетою, запропоновані шляхи виходу з кризи й повернення «Світлиці» до Криму. У листопаді має відбутися колегія Міністерства культури і туризму України, де остаточно визначиться доля усіх культурологічних видань, якими опікується Міністерство.

29 жовтня о 16.00 за адресою: м. Сімферополь, вул. Самокиша, 18, к. 309 (3-й поверх) буде проведено зустріч колективу «КС» з читачами і «усний випуск» «Світлиці».

Життя триває!
Віктор КАЧУЛА,
головний редактор
«Кримської світлиці».

ПОВЕРНІМО «КРИМСЬКУ СВІТЛИЦЮ» ДО КРИМУ!

Міністру культури і туризму України КУЛИНЯКУ М. А.

ЗВЕРНЕННЯ

Вельмишановний Михайле Андрійовичу!

На початку вересня цього року в пряму ефірі «Радіо Свобода», відповідаючи на запитання слухачки з Криму Марини Волошиної про долю єдиної української газети в автономії — «Кримської світлиці» і несправедливо звільненого її редактора В. В. Качули, Ви пообіцяли, що редактор буде відновлений на посаді, і газета, яку Ви самі знаєте вже багато років, обов'язково буде виходити. Причому, Ви запевнили, що «Кримська світлиця» буде знову виходити такою, якою була раніше, до якої ми звикли, яку полюбили і яку передплатили на поточний рік.

І справді, на Покрову, 14 жовтня, відповідно до рішення Київського районного суду м. Сімферополя від 9 липня 2010 року В. Качулу було поновлено на посаді головного редактора. Але КОЛІ і ЯКУ «Кримська світлиця» ми зможемо отримувати? Ми запросили редактора на зустріч з українською громадою вже у його перший робочий день після повернення з Києва. З'ясувалося, що ситуація з газетою дуже й дуже невтішна. По-перше, головний редактор В. Качула зіткнувся з тим, що колективу працівників «Кримської світлиці», до якого він повернувся, щоб відновити випуск газети, яка не виходить вже 4 чи 5 місяців, сьогодні просто ніде виконувати свої службові обов'язки: адміністрація бази-готелю МДЦ «Артек» у Сімферополі, де з 2003 року розташовувалася редакція, у вересні ц. р. заборги — а це, як нам стало відомо, понад 50 тис. гривень — опечатала редакційні кабінети і нікого туди не допускає, поки Міністерство, як співзасновник газети, не перерахує гроші. А там же знаходиться майно, обладнання, інтернет, комп'ютери, на яких робиться газета!

В. Качула був змушений провести редакційну планірку біля зачинених дверей, де повідомив колегам, що їх зобов'язують замість поточних, оперативних номерів газети, які мають прих-

Протоієрей
Олег ВЕДМЕДЕНКО.
www.vedmedenko.org

така «оперативність» виходу газети? Замість інформативних, актуальних щоп'ятничних номерів нам наприкінці року збираються підсунути якісь щомісячні альманахи і назвати це «Кримською світлицею». Як Ви самі це прокоментували б, якби Вам узимку доставили «свіженьку» літню пресу? То чи не краще було б почекати цих два місяці (і довше терпіти), не переводити грошей і паперу, а повернути передплатникам цього річчя борги у новому році: принаймні, в першому кварталі доставляти їм газету безкоштовно (бо ж за неї заплачено тепер).

А колектив «Кримської світлиці» у жовтні, листопаді і грудні нехай би випускав свіжі, поточні номери газети — звичайно, за умови, що вони будуть вчасно друкуватися, як це було тоді, коли «Кримська світлиця» готувалася до друку і друкувалася у Сімферополі.

Як повідомив під час зустрічі з членами Громадської Ради газети і читачами В. Качула, згідно з доведеним графіком він зобов'язується передавати газету для друкування у Києві... за два тижні (!?) до дати її виходу. Що ж то буде за газета, як вона встигаєме за подіями і чи потрібна буде

читачам, якщо повідомлятиме про те, що відбувається в Криму і в усій Україні, із півмісячним запізненням? На який нагляд можна розраховувати за таких умов, як взагалі агітувати, щоб таке видання передплатували? В усякому випадку ми, постійні читачі тієї «Кримської світлиці», яка видавалася у Криму до січня 2010 року і яку Ви, шановний Михайле Андрійовичу, на «Радіо Свобода» пообіцяли нам повернути, від такого «продукту» будемо змушені відмовитися. Ось чому ще раз настійно просимо Вас повернути «Кримську світлицю» до Криму!

З повагою, сімферопольці — читачі «Кримської світлиці»:

М. Й. МОСКАЛЕНКО, В. Л. ОВЧАРУК, І. Л. ЛАВТАР, П. В. СМОЛЯНИНОВ, М. О. ГОРОВА, В. І. ГОРОВИЙ, М. Г. ХОРОЛЬСЬКА, Б. Т. ГНАТЮК, А. Й. КЛИМЕНКО, Н. Ф. ЗАДИРІЄНКО, О. О. ПОЛЬЧЕНКО, В. В. ДУЛЬЧАК, Л. Я. ЖИТЧЕНКО
Голова ГО «Українська громада Криму» В. Г. ХМЕЛЮВ-СЬКИЙ, Голова Кримської філії Нукового товариства ім. Шевченка П. В. ВОЛЬВАЧ

19 жовтня 2010 р.
м. Сімферополь.

ХТО СПІВАЄ, ТОГО ЗНАЮТЬ, АБО МИСТЕЦТВО І ПОЛІТИКА КРОКУЮТЬ ПОРУЧ

Щиро вдячний газеті «Кримська світлиця», що вона після досить активного обговорення і визначення своїми читачами найкращої «пісенної двадцятки» невдовзі розпочала вже новий конкурс, щоб «визначити гуртом двадцять найкращих, найталановитіших, найпопулярніших українських виконавців» від минулих століть і до сучасності включно. Я теж хотів би взяти участь у цьому конкурсі. Щоправда, маю до нього два побажання: по-перше, щоб не занадто довго розтягувати його в часі, а по-друге, при відборі кандидатів, мабуть, варто звертати увагу не лише на силу таланту, а й на те, чи служить сьогодні той талант на користь українському народові.

Я народився і виріс у співочому селі на Роменщині (Сумська область), і вже з раннього дитинства чув українські народні пісні, передусім звертаючи увагу на красу мелодії, а потім вже на слова та виконавця. І роль співака тут далеко не остання, бо саме від його голосу й манери виконання багато залежить, як ти сприймеш ту чи іншу пісню: із задоволенням і на довго, чи відразу забудеш. Пам'ятаю, як гарно співали мої товариші - Вітя Павлов та Іван Вовк, однокласники Шура Басараб і чимало інших моїх односельців. І нехай вибачать мені наші заслужені артисти, але я більше жодного разу в житті не чув такого задушевно-чудесного виконання пісні «Копав, копав криниченьку», як це виходило в наших студентів (молодих хлопців і дівчат), які після навчання в різних містах України приїжджали до своїх батьків на літні канікули. Особливо там вразив приспів, що звучав у різних варіантах:

*«Ой, жаль, жаль
Мені буде -
Візьмуть її люди!
Візьмуть її люди -
Моя не буде!
Ой, жаль, жаль!».*

Недарма кажуть, що всі ми родом із дитинства, адже саме відтоді починали пізнавати навколишній світ і пакували свій багаж у майбутнє. Вже тоді бачили, що в різних співаків якийсь інше звучить одна й та сама пісня, що співаки часто віддають значну перевагу якійсь одній чи двом трем пісням, хоча й знають їх безліч. Так, наприклад, «На городі верба ясна» - це була найбільш улюблена пісня Івана Вовка, дід Михайло найчастіше співав «Гаю, гаю, зелен розмаю», а дядя Вася не міг обійтися без пісні «Ой у полі озерецько». Про таку особливість багатьох співаків навіть анекдоти складають... Прибігає одна жінка до іншої молодий і гукає: «Слухай, Галько! Он твій чоловік п'яний борсається у багнюці, мов свиня, та ще й співає». «А якої ж співає?» - захвилювалася та. «За туманом нічого не видно». «Ну, слава Богу, то не мій, - полегшено зітхнула молодичка, - бо мій, коли вип'є, завжди співає «Гей, наливайте повні чари...».

Власне, і багатьох своїх улюблених співаків ми теж сприймаємо найчастіше через одну-дві чи три пісні. Скажімо, для мене особисто Ніна Матвієнко - це передусім «Ой роде наш ясний, роде наш прекрасний», «Зелене жито, зелене», «Ой у вишневому саду»; Раїса Кириченко - це «Козачка» та «Ой на горі два дубки»; Оксана Петрусенко - як найкраща виконавиця пісні «Ой не світи, місяченьку...». Здається, лише в тріо Мареничів чи не кожна пісня звучить, як тепер кажуть, суперово, і там годі визначити лише якусь одну.

Якщо глибше заглянути в історію української пісні і великих співаків, які самі склали слова й мелодію, то в цьому славному ряду мають стояти і «Боян - піснетворець днедавніх часів Олега ще і Ярослава», і кобзар Карпо з тою безсмертною піснею-маршем «Ой на горі та жінці жнуть», і легендарна полтавка Маруся Чурай («В кінці греблі шумлять верби», «Засвіт встали козаченьки», «Ой не ходи, Грицю, та на вечорниці» тощо).

Чарівний спів плюс приємна зовнішність чернігівського козака Олексія Розумовського настільки вразили російську царівну (згодом імператрицю) Єлизавету Петрівну, що вона закохалася в нього й таємно повінчалася з ним. Цей історичний факт для нас сьогодні особливо цікавий і повчальний тим, що той талановитий співак Олексій і при такому казковому злеті залишався й надалі справжнім українським патріотом, не забуваючи ні своїх друзів та родичів, ні своєї рідної Батьківщини (чого не скажеш про багатьох наших сучасників), а найголовніше те, що він зумів переконати свою дружину-царицю, щоб та відновила автономію України (гетьманство). До речі, Кирило Розумовський - молодший брат Олексія - був достойним гетьманом (1750-1764), аж доки вже наступна імператриця - розбещена та веселила «вража баба» Катерина II - знову стала нищити Україну: передусім ліквідувала гетьманство (1764), згодом - Запорозьку Січ (1775), а вже потім ввела в нас і кріпацтво (1783), яке вже давно лютувало в Росії.

Той випадок із Олексієм Розумовським засвідчує, що талановитий спів і державна політика - це речі, цілком сумісні і можуть йти поряд. Це ми бачили також і за президентства Кучми, і щоразу бачимо під час виборів, особливо президентських. Але тут надзвичайно важливо, щоб уславлені артисти самі були національно свідомими громадянами і підтримували лише тих політиків, які дбають про національні інтереси України, а не якоїсь іншої держави чи певного клану.

За кожним талановитим співаком стоїть велика група їхніх ширших шанувальників, які підтримують на виборах, звісно, саме тих кандидатів чи партію, за яку агітує їхній кумир. Всі політики це прекрасно розуміють, тож і стараються залучити до себе популярних митців. Так було, скажімо, і в 2004 році. Мені добре запам'ятався ясний і теплий день 8 серпня 2004 року, коли В. Ющенко зі своєю артистичною групою підтримки (Дмитро Гнатюк, Оксана Білозір, Анастолія Паламаренко) приїжджали до нас у смт. Красногвардійське. Тоді В. Ющенко ще не був отруєний ворожими силами і мав вигляд здорового й сильного чоловіка приємної зовнішності. На мітингу було близько півтори тисячі людей із райцентру та навколишніх сіл, які уважно вислухали доповідь Ющенка, а потім ставили йому багато запитань, часом досить уїдливіх. І кожен отримав ґрунтовну відповідь. А вже потім взяли слово й артисти. Найбільше сподобався мені виступ Оксани Білозір. Її палка агітація за кандидата, коли вона кілька разів повторила, що «Ющенко - саме той, хто потрібен Україні!», а потім із почуттям заспівала пісню «Одна калина», яку, на моє велике здивування, підхопило й дуже багато красногвардійців...

(Закінчення на 8-й стор.).

Слава Ісусу Христу!
Шановні друзі, надсилаю вам вирізку з журналу «Україна» 60-х років (точніше, не пригадую). Я одержував цей журнал у селищі Соснівка Зубово-Полянського р-ну Мордовської АРСР, полярний пункт № 1, де я відбував своє...

З повагою, **Зиновій КАРАСЬ**.
м. Коломия Івано-Франківської області.

Я мав велику насолоду бачити й слухати славетного співака та громадського діяча Олександра Пилиповича Мишугу, якого за його чудовий ліричний тенор називали «українським соловейком». Вперше я побачив його у листопаді 1898 року на урочистому святкуванні столітнього ювілею «Енеїди» І. П. Котляревського, у так званому «Літературно-артистичному товаристві» на Рогнідинській вулиці в Києві. Засноване за два роки перед тим, у часи чорної миколаївської реакції, дружними заходами Миколи Лисенка, Михайла Старицького, Лесі Українки та її матері Олени Пчілки Товариство незабаром перетворилося на справжнє вогнище української культури. На різні вечори й доповіді, що влаштовувалися тут, пливом пливла молодь, позбавлена за того жахливого часу не тільки української школи, а здебільшого, навіть можливості читати українські книжки.

Отож, у «Літературно-артистичному товаристві» й довелось відзначити ювілей «Енеїди», бо царська влада не дала дозволу влаштовувати такий вечір ні в тодішніх київських театрах - Соловцовському та Бергоньє*, ні в колонному залі купецького зібрання**. Узагалі, тепер навіть важко уявити, після яких довгих та наполегливих клопотань, що доходили аж у Петербург до міністра внутрішніх справ, дістали нарешті таку обмежену «ласку». Все ж знаменний вечір став святом української культури. Всі квитки було продано заздалегідь, і я, тодішній п'ятнадцятилітній юнак, зміг потрапити туди тільки завдяки своєму старшому братові, співакові в хорі Лисенка.

Шановні «світличани»! Запрошуємо вас взяти участь у новому пісенному проєкті «Кримська світлиця»: давайте спробуємо визначити гуртом **ДВАДЦЯТЬ НАЙКРАЩИХ, НАЙТАЛАНОВИТИШИХ, НАЙПОПУЛЯРНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ ВИКОНАВЦІВ**. Тих співаків, артистів минулих століть і сучасності (а це можуть бути оперні, народні, естрадні артисти), хто завдяки своєму таланту підносить українську пісню до найвищих висот, дає друге дихання народним, класичним творам, творить сучасну **СПРАВЖНЮ** українську естраду.

Разом з варіантами «двадцятки» надсилайте невеличкі розповіді, чому ви вважаєте цих артистів справді найкращими, які пісні в їхньому виконанні вразили вас, проникли у вашу душу. Так само, як і з найкращою пісенною «двадцяткою», ті виконавці, які найчастіше зустрічатимуться у ваших листах, стануть переможцями конкурсу, а читачі, які найлучніше втраплять у «двадцятку», будуть запрошені на святковий фінальний концерт-фестиваль, де у творчому змаганні розіграють черговий «Світличний» суперприз.

Надсилайте ваші списки двадцяти найкращих українських виконавців на адресу: **95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, к. 14, редакція «Кримської світлиці» з поштою «Пісенна світлиця», або на e-mail: kr_svit@meta.ua.**
Ведуча «Пісенної світлиці» **Юлія КАЧУЛА**.

Доволі просторий, але порівняно невисокий і задушний зал Товариства був переповнений. Після доповіді про українську літературу (я вже не пам'ятаю, чиєї саме) почався великий концерт. У ньому взяли участь такі корифеї українського мистецтва й літератури, як Микола Лисенко зі своїм чудовим хором, Микола Садовський, що з властивою йому теплою й виразністю прочитав шевченківське «На вічну пам'ять Котляревському»; а Михайло Старицький, крім свого, присвяченого творцеві

«Енеїди», вірша, читав відому поезію присутньої тут же Лесі Українки «У кожного люду, у кожній країні».

Виступив на вечорі вже відомий тоді артист Олександр

Та хочу зауважити, що Мишуга-Ленський справив на мене таке ж незабутнє враження, як і Собінов.

Діяльність О. П. Мишуги не обмежувалась тільки його виступами. Бо навіть, маючи змогу пожинати лаври на європейській сцені, він обличив артистичну кар'єру для скромної й матеріально не дуже вигідної ролі викладача співів у першій українській музичній школі М. В. Лисенка. Разом з ним Мишуга виховав цілу плеяду видатних співаків, які потім працювали не тільки в Україні, але й скрізь по Росії - у тому числі у Московському Большому театрі.

Добре пам'ятаю, як саме заснувалася та школа. У грудні 1903 року відзначали 35-річчя музичної діяльності Миколи Віталійовича. Тоді у великому хорі під диригуванням Горелова довелось співати й мені. Тому для мене це дуже пам'ятні події. Переді мною проходять сцени вша-

ної групи Микола Андронікович Снігульський, якого за участь у московському збройному повстанні заслано до Сибіру, в Нерчинську каторжну тюрму, де він і загинув від туберкульозу, розповідав мені, що Мишуга не тільки знав особисто тодішніх провідних київських марксистів, а й сам брав участь у революційному русі. Часто приїжджаючи зі Львова до Києва, привозив сюди з-за кордону нелегальну літературу, іноді й ленінську газету «Искра». Робив він це, обмотуючи себе під одягом газетними аркушами. Та й на кордонних митницях до славного співака ставилися з пошаною і, звичайно, аж ніяк не підозрювали в ньому революційного діяча. Привіз якось Мишуга від Франка та Павлика відому «Ерфуртську програму», що її вивчали потім у київських марксистських гуртках.

Крім суто революційної лі-

ОЛЕКСАНДР МИШУГА

СПОГАДИ

Пилипович Мишуга, якого захоплено зустріли всі. Природа щедро обдарувала Олександра Мишугу не тільки найніжнішим ліричним тенором, а й чудовою, класичною зовнішністю. Він був високого зросту, ставний, з виразними оксамитовими очима. Видатні примадонни Олімпія Боронат, Медея Фігнер, Марія Гай вважали за щастя співати з ним. Особливо запало мені в пам'ять, як неповторно хороше виконав співак шевченківський вірш «Огні горять» у музичному оформленні М. В. Лисенка. Бурхливими оплесками, що перекочувалися з краю в край, та вигукми «Слава» дякував йому зал.

Варто відзначити, що в Києві тоді не було оперного театру, він за кілька років до цього згорів і наново був збудований пізніше. Отже, Олександр Пилипович не працював того часу тут, а приїхав спеціально, щоб виступити на ювілей. Таким палким патріотом був О. П. Мишуга, так гаряче завжди відгукувався на всі більш-менш визначні події в житті свого народу.

Трохи згодом, уже на початку 90-х років, я побачив цього славного співака в ролі Йонтека з «Проданої нареченої». Всі київські газети відзначали тоді, що кращого Йонтека не було. Та мене ще більше вразив, як пригадую, Олександр Пилипович у ролі Ленського. А треба сказати, що тими ж роками не раз гастролював у Київському оперному театрі Л. В. Собінов, я мав можливість почути й цього чарівного артиста. Не збираюся порівнювати обох співаків з їхніми пречудовими голосами - тенорами «bel canto». За все своє довге життя кращих за них я не чув.

нунання улюбленого народного композитора - цього разу в новому Київському оперному театрі. Після кантати Горелова на честь ювіляра, в якій взяли участь понад сто співаків, було поставлено «Ніч перед Різдом» Лисенка. Відбулося чимало окремих концертів з його творів. А серед шанувальників композитора зібрали для нього певну суму грошей. Та Микола Віталійович не побоявся взяти ці гроші собі, а відкрив на них музичну школу, де чимало слухачів зовсім звільнив від плати за навчання.

І от у цій школі за порівняно невелику платню почав О. П. Мишуга передавати свою майстерність обдарованим учням. Від викладачки тієї ж школи Марії Михайлівни Старицької та відомого композитора Кирила Григоровича Стеценка мені довелося почути кілька цікавих висловлювань Олександра Пилиповича щодо самої техніки співу. Він завжди радив своїм учням буквально щодня робити голосові вправи, але обмежувати їх певним часом і, крім того, не напружувати голосові зв'язки. «Для того, щоб грати на скрипці, - казав він, - треба так само працювати щоденно. Але коли порвуться струни на скрипці, їх можна замінити новими. Зіпсованих же людських голосових зв'язок нічим не замінити».

Кажучи це, Мишуга послався на жахливий випадок з видатним українським співаком Кошицем, рідним дядьком відомого диригента Олександра Кошиця. Маючи чудовий тембр, надзвичайно ніжний ліричний тенор. Кошиць на початку 90-х років отримав запрошення до Московського Большого театру. Тут йому доручили співати Лоєнґріна, Зіґфріда тощо у ваґнерівських операх. Та співак не пройшов доброї школи і незабаром зовсім зірвав голос. Після тріумфальних виступів у Москві й за кордоном він не зміг пережити такої біди й покінчив життя самогубством.

Перебуваючи в Києві, Олександр Пилипович брав найактивнішу участь у громадському житті, був у дуже добрих стосунках з родинами Старицьких, Косачів, особливо з Ларисою Петрівною - Лесею Українкою. Близько зійшовся з друзями Лесі, марксистами С. Мержинським, П. Тучапським, І. Щербою, Б. Едельманом, В. Крижанівською-Тучапською.

Мій добрий знайомий, член київської соціал-демократич-

тератури, Олександр Пилипович доставляв чимало заборонених і виданих за кордоном українських книжок - «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», твори Івана Франка, журнал «Літературно-науковий вісник» тощо.

Мишуга не був ніколи вузько обмеженим українофілом, мав серед росіян численних друзів - таких, як Шаляпін, Соловцов, Купрін. Та він безмежно любив Україну, був відданим її сином. Пригадую зі слів Марії Михайлівни Старицької випадок, що стався в Кисловському. Чи то Олександр Пилипович гастролював там, чи лікувався нарзаними водами, але якось зайшов до Федора Івановича Шаляпіна на його дачу в Ребровій балці - й раптом почув українську пісню. Виявилось, що то співали дівчата-козачки із сусідніх станиць, працюючи в садку. Дуже зацікавлені, Мишуга й Шаляпін підійшли до них і стали розпитувати, від кого вони навчилися українських пісень. «Від наших матерів», - була відповідь.

- Ах, он воно що! - пригадав Мишуга. Це ж нащадки отого так званого дівочого набору ще за цариці Катерини, коли з України відірвали з родин двадцять тисяч молодих дівчат і погнали пішки аж у передгір'я Кавказу, щоб віддати їх заміж за терських козачків... Та от зберегли ці дівчата свою рідну стихію - свою пісню - і передали дочкам, онучкам і правнучкам.

Закінчуючи розповідати про це Марії Михайлівні, Олександр Пилипович додав:

- Отак українська пісня лунає від самого Закарпаття, від Ужгорода, Мукачевого, Пряшова аж до Кубані, П'ятигорська, Кисловодська, Владикавказу. От така наша славна піснями співоча Україна!

* Теперішні театри імені І. Франка та імені Лесі Українки.
** Теперішня філармонія.

ЙОГО НАЗИВАЛИ «КОРОЛЕМ ТАРАНІВ»...

22 жовтня в Сімферополі пройшли урочисті заходи, присвячені 90-річчю з дня народження двічі Героя Радянського Союзу Амет-Хана Султана.

Об 11 годині на будівлі залізничного вокзалу було відкрито Меморіальну дошку. Залізничники, які виступили ініціаторами такої акції, зізналися: спочатку хотіли встановити дошку на будівлі локомотивного депо, де наприкінці 30-х років минулого століття працював Амет-Хан Султан, проте вирішили, що на стіні будівлі вокзалу, навпроти колони та виходу до перону Меморіальна дошка буде виглядати доречніше. «Головне, щоб люди бачили», - погодилися ветерани.

У церемонії відкриття Меморіальної дошки взяли участь заступник Голови Ради міністрів АР Крим Тетяна Умрихіна, виконуючий обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда, заступник міського

голови Сімферополя Олександр Остапенко, президент Всесвітнього конгресу кримських татар Рефат Чубаров, начальник Кримської дирекції залізничних перевезень Придніпровської залізниці В'ячеслав Гудим, інші офіційні особи, ветерани, громадськість.

Вітаючи учасників заходу, виконуючий обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда, нагадав деякі факти біографії прославленого льотчика Амет-Хана Султана. «Сьогодні ми зібралися тут, щоб відкрити Меморіальну дошку. Адже Амет-Хан Султан у 1937 році, після закінчення семирічки навчався в Сімферопольському залізничному училищі. Завершивши навчання, працював у залізничному депо. А паралельно - у вільний від занять і роботи час навчався в аероклубі. Так що саме тут він «захворів» небом. Тут - початок його біографії льотчика.

Його не випадково називали «королем таранів». У льотних училищах та академіях до цих пір вивчають його бойовий досвід стосовно до теперішнього часу і сучасній техніці. Ім'я двічі Героя Радянського Союзу Амет-Хана Султана - наше спільне надбання. У наших силах, наш обов'язок - зберігати та шанувати пам'ять про цю прославлену людину.

Меморіальна дошка, яку ми сьогодні відкриваємо, нехай стане ще одним підтвердженням: ми пам'ятаємо, ми пишаємося».

Пам'ятні заходи продовжилися о 14 годині Кримському академічному українському музичному театрі. Там пройшов урочистий вечір пам'яті прославленого льотчика, двічі Героя Радянського Союзу Амет-Хана Султана.

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.

ТИМ ЧАСОМ...

«ЗНЕВАЖЕНИЙ ГЕРОЙ»... Чому кримські депутати не захотіли, щоб сімферопольський аеропорт носив ім'я двічі героя Радянського Союзу Амет-Хана Султана? (Читайте в наступному номері!)

ІСТОРІЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ МОЖЕ ОБ'ЄДНАТИ УКРАЇНУ

Пам'ятник Січовим Стрільцям у Львові.

не буде погромів.

Отже, подібно до того, як у сучасній демократичній Польщі святкують чин Пилсудського і його легіонерів, я не бачу особливих причин, чому б українці не мали шанувати січових стрільців. Чи має шанс культ січових стрільців утвердитися по всій Україні? Не знаю. Але, якщо і має, то це потребуватиме багатьох років. Однак уже зараз можна сказати, що на відміну від УПА, пам'ять про січових стрільців більше з'єднує, аніж роз'єднує Україну. Зокрема, це видно у народній культурі - у першу чергу у пісенній традиції: чимало пісень, котрі зараз співаються по всій Україні як народні, є насправді стрілецькими піснями.

польською армією. Це була українсько-польська війна, яку чомусь «призабула» Росія. Російська влада вважає, що січовики боролися лише проти Російської імперії та більшовиків, «забуваючи», що вони боролися проти поляків. Це дуже кривава та трагічна сторінка нашої історії. Але і українцям, і полякам вистачило сміливості, мужності та розуму, щоб об'єднатися навколо тих подій і визнати, що ця війна була братовбивчою. І тому 2002 року за участю української й польської інтелігенції та двох церков розпочато ритуал спільної молитви на Личаківському цвинтарі, де пліч-о-пліч лежать колишні вороги: січові стрільці та польські орлята.

Я хочу повторити спеціально для

росіян: єднатися на «зручній історії» - це для лінивих і безвідповідальних. Історія Росії має дуже багато «незручних» сторінок - кажу не лише про імперський, а й про радянський період. Усі пострадянські країни без винятку мають своє домашнє завдання щодо критичного переосмислення своєї історії, але у Росії, як найбільшій державі, - це завдання є найбільшим. Тому Росія повинна перш за все спочатку сама виконати своє домашнє завдання, ніж критикувати когось іншого.

Ярослав ГРИЦАК, доктор історичних наук, автор понад чотирьохсот наукових публікацій, член редакційних рад відомих журналів, у т. ч. американського Slavic Review, російського Ab Imperio та української «Критики».

Хорунжий Михайло Мінчак зі стрільцями своєї сотні.

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

Ми не повинні забувати, що Українські січові стрільці послужили основою для формування української Галицької армії. Ця армія взяла активну участь в українських національно-визвольних змаганнях 1917-1920 років - зокрема воювала з поляками за Львів і Галичину. Коли ж вона опинилася у Наддніпрянській Україні, то була острівком організованості у морі анархії і насильства. Скажімо, на відміну від Червоної, Білої армії чи армії УНР, вона була найменш піддана на вірус антисемітизму. Було відомо, куди вступає Галицька армія, там не буде єврейських погромів. Відомо, що єврейські общини навіть просили, щоб у їхнє місто вступали саме січові стрільці - бо якщо там вступлять стрільці, там буде порядок і

А тепер що стосується заяви Кремля. По-перше, з формальної точки зору, це є втручання у внутрішні справи іншої держави. Я б не хотів, щоб Київ вказував Москві, що вона має відзначати, а що ні - тому не хотів би, щоб Москва поводитися так стосовно Києва чи Вільнюса. По-друге, я не сприймаю логіки, що єднатися треба тільки відносно тих «зручних» моментів, коли ми були разом. Як на мене, це найлегший та найлінійший шлях. Складнішим, але водночас дівішим та ширішим, є єднання навколо незручних моментів нашої історії.

Хочу навести приклад такого примирення, яке має пряме відношення до Українських січових стрільців. Одна з військових операцій, до яких була причетна Галицька армія, це боротьба за Львів та Галичину із

«НУ ЩО Б, ЗДАВАЛОСЯ, СЛОВА...»

Під таким Шевченковим гаслом "Кримська світлиця" впродовж 2010 року проводить для читачів конкурс мовних ерудитів, головним призом якого будуть наші хороші українські словники. У залік ідуть правильно розгадані слова кросворда (за кожне слово - одне очко). Відповіді за жовтень приймаються до 25 листопада.

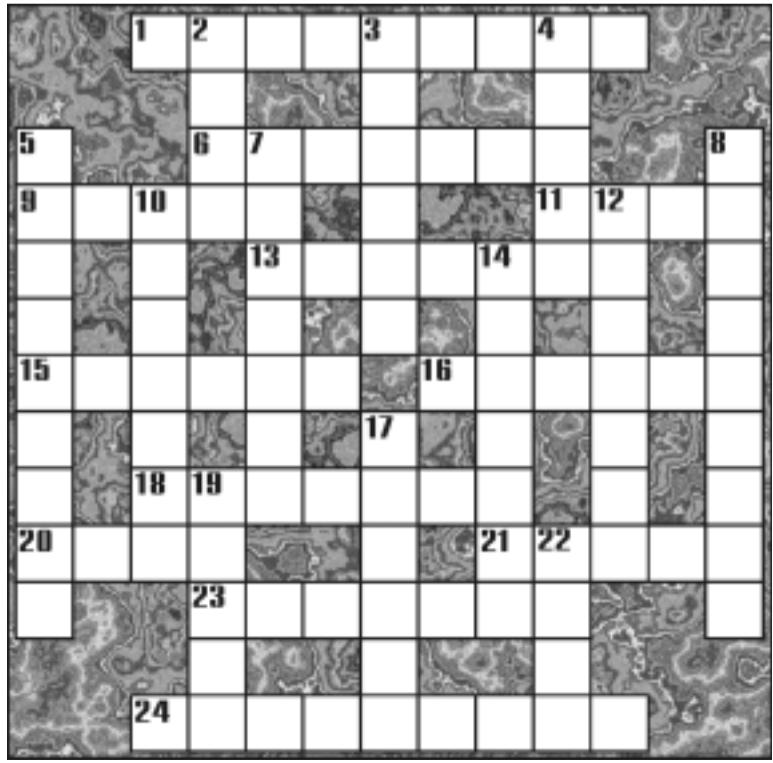
КРОСВОРД № 2

ПО ГОРИЗОНТАЛІ. 1. Цигарниця. 6. Танець для пар (родом з Франції та популярний у XIX столітті), що складається з фігур «панталони», «літо», «курочка», «пастушка». 9. Опера Антоніо Сальєрі на давньоперську тематику (прем'єра відбулася 8 червня 1787 р. у Парижі). 11. Угорське місто на заході країни, у колеї якого свого часу навчався відомий революційний діяч Шандор Петефі. 13. Західнослов'янське місто, відоме наскальними написами латиною, датованими 179 роком, про перемогу римського легіону над германськими племенами. 15. У гомеопатії - термін, що визначає сукупність схильностей організму в його реагуванні на чинники зовнішнього середовища. 16. Мілка промислова риба родини оселедцевих. 18. Адміністративний центр французького заморського департаменту

Гвіана. 20. Перший у світі підводний мінний загороджувач, побудований у Миколаєві в серпні 1912 року, а 1935 року радянською владою, попри історичну цінність, пушений на переплавку. 21. Живокіст лікарський (народна назва). 23. Намісник або вікарій папського легата, нині - інтернунцій (заг.). 24. Видобування торфу водяним розливом.

ПО ВЕРТИКАЛІ. 2. Османська міра ваги (відповідає 400 дирхемам по 3,207 г - 1,2828 кг). 3. Іспанський мислитель, теолог, натураліст і лікар (1511-1553). Виступав з жорсткою критикою християнських догматів. У 1553 році був схоплений в Женеві, звинувачений кальвіністами в ересі; після відмови зректися своїх поглядів був спалений. 4. Гори у Західній Європі, які дають солідну частину доходів бюджетам семи країн. 5. Легка куртка з прогумованої матерії. 7. Ранньохристиянський єгипетський святий та велико-

мученик, воїн, римський правитель Єгипту. Засуджений до страти імператором Юліаном, вірогідно, за нещадне нищення дохристиянських святинь. 8. Прибічники цієї ісламської течії називають себе салафітами. 10. «Породила мене мати В високих палатах Та й понесла серед ночі У Дніпрі скупати. Купуючи, розмовляла Зо мною, маюю: «Пливи, пливи, моя доню, Дніпром за водою» (назва твору Тараса Шевченка). 12. Село Чортківського району Тернопільської області, відоме кам'яною церквою Святої Покрови Пресвятої Богородиці 1884 р. та кам'яним костелом 1936 р. 14. Народна артистка Молдавії, співачка гордість своєї країни. 17. Англо-французька золота монета англійського короля Генріха VI, що карбувалася у Франції й отримала назву від зображення на ній ангела. 19. Високосортна єгипетська бавовна. 22. Прославлене грузинське чоловіче ім'я.

ЯНУКОВИЧ ВИЗНАВ ГОЛОДОМОР ЗЛОЧИНОМ

Прем'єр-міністр Канади Стівен Харпер вважає Голодомор 1932-1933 років одним з найбільших історичних злочинів. Про це він сказав під час спільної прес-конференції з президентом Віктором Януковичем.

«Це, можливо, один з найбільших злочинів, історичних злочинів, проти людей... Найжахливіше, що ці люди загинули в результаті спланованих дій», - зазначив канадський прем'єр.

Відповідаючи на питання канадських журналістів про враження після відвідання меморіалу і пам'ятника жертвам Голодомору 1932-1933 рр. в Києві, Стівен Харпер зазначив, що ці споруди повинні служити українцям «спогадом і нагадуванням» про те, наскільки важливі свобода, демократія і незалежність і як важливо відстоювати ці цінності.

У свою чергу, президент України Віктор Янукович висловив згоду з такою оцінкою. «Я абсолютно згоден з тією оцінкою прем'єр-міністра Канади, що це жахливий випадок в історії українського народу, в історії сусідніх народів з України - Білорусі, Росії та Казахстану. Це дійсно було цілеспрямованим злочином проти власного народу», - підкреслив він.

За словами Віктора Януковича, Україна завжди буде засуджувати сталінський режим, який скоїв цей злочин.

Раніше глава держави переважно називав Голодомор трагедією українського народу.

Інтерфакс-Україна.

«ЗА СІБІРОМ СОНЦЕ СХОДИТЬ...»

На Прикарпатті у селі Тячє Долинського району урочисто відкрили пам'ятник тим, хто не повернувся з Сибіру. Про це УНІАН повідомили у Долинській райдержадміністрації Івано-Франківської області.

За словами сільського голови Тячє Василя ГАРУЩАКА, ідея спорудження пам'ятника виношувалася ще з 1994 року. «Це пам'ятник усім землякам, які загинули під час визвольних змагань або були вивезені до Сибіру і не повернулися звідти, - наголосив сільський голова. - На меморіальній дошці вписані прізвища майже 60 односельчан, які боролися за незалежність України. Автор пам'ятника - Богдан ФРЕЙК, а допомагав йому студент зі Львова, уродженець цього села Віталій ЛЮТИН».

На церемонії відкриття пам'ятника виступили заступник голови Івано-Франківської обласної ради Остап ДЗЕСА, заступник начальника управління культури облдержадміністрації Василь ТИМКІВ, голова Долинської районної держадміністрації Петро ШКУТЯК, краєзнавці. Священники освятили монумент.

ХТО СПІВАЄ, ТОГО ЗНАЮТЬ, АБО МИСТЕЦТВО І ПОЛІТИКА КРОКУЮТЬ ПОРУЧ

(Закінчення.
Поч. на 6-й стор.).

Незабаром у нас уже й нові вибори (ця публікація мала побачити світ ще перед січневими президентськими виборами, але хіба з того часу щось в Україні змінилося? — *Ред.*), але тривоги залишаються старі, бо знову постає питання з питань: хто кого врешті-решт переможе? Чи національна самосвідомість та інстинкт самозбереження українців, а чи їхній старий колоніальний синдром, який притаманний і багатьом кандидатам?

Зрозуміло одне, що й ця виборча кампанія аж ніяк не обійдеться без активного втручання в політику багатьох талановитих співаків. Бо вже зараз на телеканалах по кілька разів на день показують групу із 13 («чортова дюжина!») артистів, які підтримують одного з кандидатів. Закономірно, що в цій «дюжині» знаходяться Наталя Могилевська та Ірина Білик, бо їхню антиукраїнську спрямованість уже оцінило й журі цьогорічного фестивалю «Червона рута», присудивши їм антинагороди імені Шарикова. Могилевську нагородили за «історичне відкриття» (вона заявила, що у Києві ніколи не розмовляли українською мовою), а Білик нагородили за «стійкість і мужність», бо вона й не приховує, що не може співати для українців українською мовою. (До речі, останнім часом і Софія Ротару геть забула українські пісні). Але якщо з цими двома співачками все зрозуміло, то мені, наприклад, важко збагнути, як у цю 13-ку потрапили Руслана Лижичко, Олександр Пономарьов, Ані Лорак та інші? Раніше я навіть збирався включити декого з них до двадцятки найкращих. Але коли талант не служить на благо своєї Вітчизни, то навіть його й згадувати?!

Сьогодні, у переддень виборів, особливо актуальними є слова Василя Кука, що Президент України має бути

націоналістом (як це зазвичай ведеться в кожній цивілізованій державі світу). Але так історично склалося, що Україна є постколоніальною та ще й постгеноцидною країною, а тому ми ще й досі жахаємося від самого слова «націоналіст», а поняття «патріот» тлумачимо по-різному. Хоча основна різниця між цими двома словами загалом у їхньому звучанні, бо перше походить з латинської мови, а друге — з грецької.

Добре, що відносно поняття «національні інтереси», або «національні пріоритети» у нас останнім часом є певні зрушення. А тому я твердо переконаний, що кожен із кандидатів у президенти України (в народні депутати і т. ін.) має розглядати передусім на фоні захисту національних інтересів нашої країни, і якщо у нього в цьому плані не все гаразд, то його необхідно викреслити зі списку претендентів.

М. Коцюбинський.

Що таке взагалі є національні інтереси і з яких саме пунктів вони складаються, про те має бути записано в Конституції України. Але, на жаль, і в нині чинній Конституції, і в тій, що зараз всенародно обговорюється, немає окремої статті з повним переліком усіх пунктів. А саме така стаття якраз і могла б бути єдиною державною ідеологією України!

Як на мій погляд, то національні інтереси України зага-

лом мають приблизно такий перелік пунктів:

- 1) збереження та всебічний розвиток української державної мови;
- 2) незалежність, надійна обороноздатність та патріотичне виховання;
- 3) територіальна цілісність;
- 4) постійний розвиток економіки та зростання добробуту населення;
- 5) нормальна екологія навколишнього середовища та

С. Гулак-Артемівський.

- 6) високий патріотизм правлячої еліти та національна єдність і висока самосвідомість усіх громадян;
- 7) свобода, але в рамках закону і порядку;
- 8) мудра зовнішня політика...

Мабуть, це не повний перелік усіх пунктів національних інтересів України, тож їх можна ще додати. Але безумовно, що не можна нікому порушувати жодного з них. А тим більше це не допустимо для політиків та урядовців усіх рівнів, працівників ЗМІ та всіх талановитих співаків, бо вони є авангардом суспільства на видноті.

Непросто назвати поіменно двадцятку найкращих співаків України, бо талантів у нас

є дуже багато. Крім того, деякі «зірки першої величини» виявилися не такими вже й привабливими, як спершу здавалося. Тут маю на увазі також і Семена Гулака-Артемівського — прекрасного співака з сильним та красивим баритоном, знаменитого творця першої української опери «Запорожець за Дунаєм».

Чесно кажучи, досить тривалий час я теж захоплювався цією оперою, коли слухав її по радіо. Карась і Одарка, Оксана та Андрій — такі колоритні персонажі, і мрія у них висока: «Підем, серце, в рідний край», а у фіналі опери вони разом із усіма задунайськими козаками перепливають широкий Дунай, щоб повернутися в Україну, покинувши немиліх їм султана й Туреччину. Як усе тут гарно і романти-

Сцени з опери «Запорожець за Дунаєм».

чно!.. Проте в зрілому віці я знову перечитав повість М. Коцюбинського «Дорогою ціною» і побачив здивовано, що в ідейно-тематичному плані опера й повість такі «схожі» між собою, як ніч і день, бо головні герої повісті

(Остап і Соломія) буквально в той самий історичний момент часу мріяли про волю саме «за Дунаєм, гей, там за Дунаєм!» і завзято боролися за ту волю від пана й панщини, заплативши за неї надто дорогу ціну...

Щоб збагнути, хто з цих визначних українців (С. Гулак-Артемівський і М. Коцюбинський) говорить правду, а хто красиво обманує й дезорієнтує нас, я взявся більш уважно читати також і матеріали з історії України... І ось, що з'ясувалося. Після знищення царським урядом Запорозької Січі значна частина запорожців переселилася у турецькі землі в пониззі Дунаю й утворила там Задунайську Січ (1775-1828), яка постійно поповнювалася втікачами з усієї України, що рятувалися від соціального гніту в Російській імперії (от якраз туди й прямували Остап із Соломією). Турецький султан прийняв запорожців як надійних союзників, виділивши їм значну територію, головним чином в межах сучасної Одеської області. Звісно, все це дуже турбувало царський уряд, і тому він намагався будь-яким способом знищити й цю Січ.

Врешті-решт, серед козаків Задунайської Січі знайшовся

захопивши з собою всю військову канцелярію та казну, несподівано перейшов під Ізмаїлом на бік російського царя Миколи I, за що отримав від нього коштовну медаль, чин полковника та значні матеріальні подарунки. За цю зраду кошового отамана турецький султан жорстоко помстився решті задунайців, а також зруйнував та спалив Задунайську Січ. Що й потрібно було царизмові, але завдало великої шкоди Україні, захистові її національних інтересів... Власне, ось цю ганебну зраду Й. Гладкого та його прибічників так гарно оспівує у своїй опері Гулак-Артемівський, а ми ще й захоплюємо аплодуємо в театрі, не розуміючи, що до чого...

Не маючи доступу до російських архівів, нашим історикам важко назвати першопричину зради Й. Гладкого: чи сам додумався до такої підлоти? Чи його підкупили? Чи він був задалегідь засланий до козаків і лише очікував слушного моменту? І тому виникає тривога: чи знає сьогодні СБУ поіменно всіх сучасних «йосипів гладких», які задіяні в українській політиці та народному господарстві?..

Здається, жоден наш кобзар не оспівував «подвигу» Й. Гладкого, бо ці народні співаки були і є справжніми патріотами рідного краю. А тому вважаю, що деякі з них повинні згадуватися у наших двадцятках найкращих виконавців. Подаю свою двадцятку: 1. Боян. 2. Кобзар Карпо, автор пісні «Ой на горі та й жінці жнуть». 3. Маруся Чурай. 4. Олексій Розумовський. 5. Остап Вересай. 6. Соломія Крушельницька. 7. Оксана Петрусенко. 8. Іван Козловський. 9. Михайло Гришко. 10. Євген Адамцевич (автор «Запорозького маршу»). 11. Анатолій Мокренко. 12. Тріо Мареничів. 13. Володимир Івасюк. 14. Дмитро Гнатюк. 15. Ніна Матвієнко. 16. Раїса Кириченко. 17. Назарій Яремчук. 18. Тарас Петриченко. 19. Оксана Білозір. 20. Остап Кіндрачук (ялтинський кобзар).

Віктор ТИХЕНКО,
пенсіонер.

с. Видне Красногвардійського р-ну в Криму.

17 жовтня 2010 року в концертному залі Музичного училища (м. Сімферополь) відбувся концерт народної капели бандуристів ім. Степана Руданського Республіканського вищого навчального закладу «Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта). Цей концерт був присвяче-

ний висуванню капели на премію Верховної Ради Криму.

Ялтинська народна Капела бандуристів ім. Степана Руданського заснована на громадських засадах 26 вересня 1964 року педагогом-бандуристом, відмінником народної освіти, заслуженим працівником

культури України Олексієм Федоровичем Нирком. Нині вже понад 10 років керівником капели є випускниця Самарського педагогічного університету, доцент, кандидат педагогічних наук Інна Вікторівна Шинтяпина. Творчий колектив капели складається із двадцяти банду-

рсу хорového й вокального мистецтва ім. Ф. Шаляпіна й Міжнародного фестивалю-конкурсу «Ялтинські канікули».

В 2009 році капела відзначила 45-літній ювілей. У рамках святкування цієї дати було проведено понад двадцять виступів на різних конче-

(1979 р.), Угорщині (1993 р.), Польщі (1996 р.), малі групи й солісти концертували в Греції, Туреччині, Югославії.

Часто концерти Капели проходять на круїзних кораблях країн Західної Європи й Америки, у готельному комплексі «Інтурист-Ялта» перед делегаціями й туристами з багатьох країн світу. Капела систематично дає концерти в школах, дитячих установах, оздоровничих Південного берега Криму, на різноманітних урочистих зібраннях. За 45 років своєї діяльності Капела і її окремі групи провели понад 2000 концертних виступів. Капела нагороджена п'ятьма золотими, однією срібною й декількома пам'ятними медалями, має понад 100 грамот і дипломів. Постановою Президії Української Республіканської Ради профспілок від 10 червня 1970 року їй було присвоєно звання «Народна».

За 45 років Капелу закінчили понад 1000 бандуристок. Багато хто з них після завершення навчання продовжили кобзарську діяльність. За їхньої особистої участі засновані нові капели, ансамблі бандуристів, відкриті класи бандури в дитячих музичних школах, а багато хто з колишніх учасників капели стали відомими солістами.

Ольга САМОЙЛОВА.

ГРАЙ, БАНДУРО, ГРАЙ!

ристок основного складу й шести бандуристок підготовчої групи.

Результатами творчого становлення капели за період з 2005 року є звання лауреатів Міжнародного різдвяного фестивалю класичної музики «Славимо Його», Міжнародного фестивалю-конкурсу молодих виконавців «Кримська весна», Республіканського конкурсу «Живі джерела», Всеукраїнського фестивалю кобзарського мистецтва ім. М. Лисенка, Всеукраїнського конкурсу бандурного мистецтва ім. Остапа Вересая, Міжнародного студентського фестивалю «Таврійська асамблея слов'янського студентства» (м. Севастополь), Міжнародного фестивалю-конку-

рних сценах міста Ялти й Автономної Республіки Крим. Концерти супроводжувалися просвітницькою роботою й пропагандою кобзарського мистецтва. За роки перебування Інни Шинтяпиної на посаді керівника капели значно розширився репертуар колективу. Сьогодні він нараховує біля двадцяти авторських пісень і інструментальних творів, понад двадцять народних пісень. Колектив бере участь у творчих проєктах разом з оркестром народних інструментів і ансамблем скрипалів Кримського гуманітарного університету.

Капела — один із провідних художніх колективів України, що неодноразово брав участь у міських, обласних, республіканських оглядах художньої самодіяльності, виступав на всесвітніх фольклорних фестивалях-конкурсах у Франції